

Beleidsplan Maatschappelijke ondersteuning 2008-2011 gemeente Loenen

'Loenen, dat zijn wij!'

Vastgesteld door de gemeenteraad op 28 mei 2008

Inhoudsopgave

Voorwoord	blz. 3
1. Inleiding	blz. 4
2. De Wmo in de gemeente Loenen	blz. 6
2.1 Inleiding	blz. 6
2.2 Wat voor gemeente is Loenen?	blz. 6
2.3 Kadernota: uitgangspunten voor het beleidsplan	blz. 6
2.4 Visie op maatschappelijke ondersteuning	blz. 7
2.5 De regierol van de gemeente	blz. 8
2.6 Burgerparticipatie	blz. 8
2.7 Prestatiegegevens Wmo en klanttevredenheid	blz. 9
2.8 Integraal beleid en raakvlakken	blz. 9
2.9 Gezondheidsbeleid	blz. 10
2.10 Regio Utrecht West	blz. 10
2.11 Financieel perspectief	blz. 10
2.12 Actiepunten	blz. 11
3. Beleid maatschappelijke ondersteuning	blz. 12
3.1 Inleiding	blz. 12
3.2 Van prestatievelden naar thema's	blz. 12
3.3 Thema: Leefbaarheid in Loenen	blz. 14
3.3.1 <i>Inleiding</i>	blz. 14
3.3.2 <i>Doelstelling</i>	blz. 14
3.3.3 <i>Onderwerpen</i>	blz. 14
3.3.4 <i>Actiepunten</i>	blz. 15
3.4 Thema: Ondersteuning aan kinderen, jongeren en hun ouders bij opgroeien en opvoeden	blz. 16
3.4.1 <i>Inleiding</i>	blz. 16
3.4.2 <i>Doelstelling</i>	blz. 16
3.4.3 <i>Onderwerpen</i>	blz. 16
3.4.4 <i>Actiepunten</i>	blz. 17
3.5 Thema: Meedoen mogelijk maken in Loenen	blz. 18
3.5.1 <i>Inleiding</i>	blz. 18
3.5.2 <i>Doelstelling</i>	blz. 19
3.5.3 <i>Onderwerpen</i>	blz. 19
3.5.4 <i>Actiepunten</i>	blz. 23
3.6 Thema: Vangnet en zorg	blz. 24
3.6.1 <i>Inleiding</i>	blz. 24
3.6.2 <i>Doelstelling</i>	blz. 24
3.6.3 <i>Onderwerpen</i>	blz. 24
3.6.4 <i>Actiepunten</i>	blz. 25
3.7 Feitelijke uitwerking van het plan	blz. 25
3.8 Overzicht van alle actiepunten	blz. 26
4. Samenvatting	blz. 29
Bijlagen:	
1. Wet maatschappelijke ondersteuning	blz. 32
2. Uitgangspunten (uitwerking van de visie op de Wmo)	blz. 34
3. Lijst van gebruikte afkortingen	blz. 37
4. Begrippenlijst	blz. 38
5. Overzicht budgetten Wmo	blz. 41

Voorwoord

Het 'gonst' in de vijf dorpskernen van Loenen van de activiteiten. Heel veel organisaties zijn op verschillende terreinen actief. Met een onbetaalbare vrijwillige inzet dragen honderden dorpsgenoten hun steentje bij aan de gemeenschap. Maar mensen zijn ook buiten het verenigingsleven actief. Uit diverse signalen is ons gebleken dat de zelfredzaamheid in Loenen hoog is. Bij het ontstaan van problemen staan mantelzorgers en vrijwilligers klaar om te helpen. Als mensen het niet meer zelfstandig redden, dan kunnen zij met hun vragen terecht bij het Wmo-loket en zoeken de medewerkers samen met de klant naar een goede oplossing.

De inwoners staan voor ons centraal, zeker bij een onderwerp als de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo). Deze wet biedt ons kansen om dit mogelijk te maken, burgers meer vraaggericht te helpen, activiteiten en voorzieningen nog beter op elkaar te laten aansluiten en partijen bij elkaar te brengen.

Nog meer is duidelijk geworden dat de gemeente integraal beleid moet uitvoeren. Bij iedere beslissing moeten we rekening houden met toegankelijkheid en inzetbaarheid voor alle inwoners, dus voor jong en oud, maar ook voor mensen met psychische, psychosociale en lichamelijke beperkingen. Door hier steeds rekening mee te houden, kunnen we de leefbaarheid in Loenen voor iedereen verbeteren en kan iedereen meedoen. Want een leefbaar Loenen, daar zorgen wij met z'n allen voor.

Loenen: dat zijn wij !

Namens burgemeester en wethouders van Loenen,
Gera Helling,
Wethouder van o.a. Wmo

1. Inleiding

Op 1 januari 2007 is de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo) van kracht geworden. De gemeentelijke voorbereiding is al in 2005 gestart. We stelden een Startnotitie op en organiseerden twee informatiebijeenkomsten.

In 2006 stelde de gemeenteraad de richtinggevende Kadernota Wmo vast. Samen met de andere gemeenten in Utrecht-West hebben we de nieuwe taak voor de gemeente – hulp bij het huishouden – aanbesteed. De juridische basis voor het verstrekken van individuele voorzieningen is vastgelegd in een Verordening, Besluit en Verstrekkingsboek maatschappelijke ondersteuning. Na een gedegen voorbereiding kon op 2 januari 2007 ons nieuwe Wmo-loket open. Inwoners kunnen met al hun vragen op het gebied van wonen, welzijn en zorg bij de consulenten terecht.

In 2007 hebben we ons gericht op het beleid. We hebben onze visie op de maatschappelijke ondersteuning opgesteld en met de gemeenteraad en de Wmo-Raad besproken. Daarna is een uitgebreide inventarisatie gemaakt van de negen prestatievelden. In twee bijeenkomsten hebben we de mening gepeild van betrokkenen: burgers, cliënten, adviesorganen en maatschappelijke organisaties.

Als voorlopig sluitstuk van alle inspanningen presenteren we dan nu het Beleidsplan maatschappelijke ondersteuning.

We starten bij dit plan niet vanuit een 0-situatie. We deden al veel. Voor 2007 voerden we de Wet voorzieningen gehandicapten (Wvg) al uit. We investeerden veel in het voorzieningenniveau in de kernen, ondersteunden vrijwilligers, hadden aandacht voor de opgroeiende jeugd en 'welzijn' stond bij ons hoog in het vaandel. Het al eerder ingezette beleid gaat gewoon door. Op diverse beleidsterreinen hebben we nota's en notities uitgebracht en dat zal in de toekomst niet anders zijn. Met de Wmo komen er nieuwe elementen bij en gaan we bij sommige aspecten meer de diepte in. Het is de kunst om de samenhang tussen al die thema's, onderdelen en plannen, met de Wmo als bindmiddel, goed aan te brengen.

We voeren de Wmo als gemeente niet alleen uit: samen met bewoners, cliënten van zorg, vrijwilligers, mantelzorgers, maatschappelijke organisaties en de regio (SUW) geven we invulling aan onze taak om de maatschappelijke ondersteuning zo goed mogelijk gestalte te geven.

'Meedoen' is de kortst mogelijke samenvatting van de Wmo. Verreweg de meeste mensen redden zich prima zelf. Als dat niet meer lukt schakelen ze hun omgeving in, met als sluitstuk de individuele voorzieningen als vangnet. De gemeente zorgt voor goede collectieve- en basisvoorzieningen, ondersteuning van vrijwilligers en mantelzorgers, informatie en advies, collectieve voorzieningen en individuele verstrekkingen. De gemeente als 'regisseur' overlegt, informeert, stimuleert, wijst andere betrokken op hun verantwoordelijkheid en brengt partijen bij elkaar.

In de nota zijn de negen prestatievelden uit de Wmo gebundeld in vier thema's: Leefbaarheid in Loenen, Ondersteuning aan kinderen, jongeren en hun ouders bij opgroeien en opvoeden, Meedoen mogelijk maken in Loenen en Vangnet en zorg. Per thema schetsen we kort de situatie in Loenen en de ontwikkelingen en formuleren we, met de beschreven visie en uitgangspunten in het achterhoofd, concrete actiepunten. Het beleidsplan heeft een looptijd van vier jaar en we zijn zeker niet van plan bijna alle actiepunten in 2008 uit te voeren. We moeten realistisch zijn. Niet alles kan en zeker niet alles tegelijk. Financieel gezien zijn er uiteraard ook beperkingen.

Het beleidsplan geeft een momentopname weer. Het beleid maatschappelijke ondersteuning is voortdurend in ontwikkeling. We passen de nota aan, gaan in op nieuwe ontwikkelingen en leggen voortdurend ons oor te luister bij gebruikers van zorg, geïnteresseerde burgers, adviseurs en organisaties. We blijven de Wmo samen doen in de hoop dat we over vier jaar kunnen zeggen dat het ons gelukt is om het 'meedoen' in

Loenen nog beter gestalte te geven. Los van de vraag of er nu een herindeling komt of niet, blijven we volhouden: Loenen, dat zijn wij!

Leeswijzer

Voor wie het lezen van deze hele nota iets te veel gevraagd is, verwijzen wij naar de samenvatting (hoofdstuk 4) en het samenvattende overzicht van alle actiepunten (3.8). Achtergronden van de Wmo leest u in Bijlage 1. Hoe de gemeente Loenen met de Wmo omgaat is beschreven in hoofdstuk 2. Ook een korte typering van Loenen en onze visie op maatschappelijke ondersteuning zijn belangrijke stukken en vindt u terug in hoofdstuk 2. Het beleid, wat we de komende vier jaar precies gaan doen, leest u in hoofdstuk 3. U vindt hier een beschrijving van vier samenhangende thema's, afgesloten met concrete actiepunten.

In de bijlagen ziet u verder de gebruikte afkortingen, 'moeilijke' begrippen en een financieel overzicht terug.

2. De Wmo in de gemeente Loenen

2.1 Inleiding

In dit hoofdstuk schetsen we hoe we in Loenen met de Wmo omgaan. We beginnen met een korte typering van onze gemeente. De tekst uit het Visiedocument Wmo gemeente Loenen (september 2007) is vrijwel helemaal in deze nota opgenomen. We belichten de regierol van de gemeente en gaan in op burgerparticipatie en het meten van de tevredenheid van de Wmo-klanten. We stippen nadrukkelijk de raakvlakken met andere beleidsterreinen en ontwikkelingen aan en geven de samenhang met de Wmo aan. Na het belichten van de regionale samenwerking staan we in dit hoofdstuk tenslotte stil bij de financiële aspecten.

Achtergrondinformatie over de Wmo zelf kunt u in Bijlage 1 lezen.

2.2 Wat is Loenen voor een gemeente?

De gemeente Loenen is een kleine plattelandsgemeente met ongeveer 8.250 inwoners en bestaat uit vijf kernen. Loenen a/d Vecht is de grootste kern met de meeste voorzieningen. Vreeland en Nigtevecht zijn ongeveer even groot met minder voorzieningen. Nieuwersluis en Loenersloot zijn heel klein, vrijwel zonder voorzieningen. Voor veel voorzieningen zijn de inwoners aangewezen op omliggende gemeenten. Het inwoneraantal zal de komende jaren afnemen, maar het aantal ouderen neemt flink toe. Loenen wijkt in haar vergrijzing nauwelijks af van het regionale en landelijke beeld.

Uit diverse onderzoeken van onder andere de GGD en de Benchmark jeugd blijkt over het algemeen dat de Loenense inwoners van jong tot oud bovengemiddeld gezond zijn en zich ook bovengemiddeld prettig voelen.

Ook typisch voor Loenen is het relatief lage gebruik dat de inwoners maken van bepaalde zorgvoorzieningen. In het bijzonder vallen hierbij op: ouderenadviseur, algemeen maatschappelijk werk en Bureau Jeugdzorg Utrecht.

Dit betekent niet dat er geen sprake zou zijn van problematiek. De indruk bestaat dat de zelfredzaamheid van onze inwoners groot is, dat er sterke sociale verbanden zijn en dat mensen bereid zijn elkaar te helpen. De kerken en andere organisaties spelen hierin een grote rol. Harde cijfers hiervoor ontbreken echter.

Een ander signaal is dat als mensen eenmaal de stap naar de zorg hebben gemaakt, de problematiek zich wel al tamelijk ver ontwikkeld heeft. Dit kan duiden op de wens de problemen eerst zelf op te lossen, maar wellicht ook op een zekere schroom om van het hulpverleningsaanbod gebruik te maken. Het kan ook te maken hebben met de sociale controle die, naar wij aannemen, in de kleine dorpskernen groot is en de vrees om – in het uiterste geval – de eigen dorpskern te moeten verlaten.

Deze constatering is voor ons aanleiding om, gelet op onze regierol, extra aandacht te besteden aan de functies signalering en doorverwijzing. We stellen vast dat er op dit gebied al veel gebeurt, maar een verbetering is wenselijk om het tijdig onderkennen van problemen en het zoeken van passende hulpverlening te realiseren. Wij zullen, op alle gebieden waar dit speelt, bevorderen dat het signaleren en doorverwijzen beter dan nu plaatsvindt. Dit beleidsplan bevat diverse onderwerpen waarbij we het signaleren en doorverwijzen op een goede manier kunnen inbedden, zoals bij de invulling van het Centrum Jeugd en Gezin.

2.3. Kadernota: uitgangspunten voor het beleidsplan

In de Kadernota die de gemeenteraad in 2006 vaststelde zijn beleidskaders geformuleerd. Een aantal van die kaders kunnen we beschouwen als uitgangspunten voor het op te stellen beleidsplan:

- Samenhang in beleid: meer samenhang brengen in het (nog te formuleren) Wmo-beleid en het al bestaande beleid dat daarmee raakvlakken heeft, zoals op het

- gebied van welzijn en gezondheid. Het is nodig het brede welzijnsbeleid helemaal opnieuw te bekijken en aan te passen en nieuwe ontwikkelingen mee te nemen
- Versterking van de sociale samenhang in de kernen en wijken. De gemeente wil hierin extra investeren
 - Optimale informatievoorziening en ondersteuning van gebruikers van voorzieningen door het inrichten van een loket voor wonen, welzijn en zorg: het Wmo-loket
 - Toegang tot voorzieningen door indicatiestelling; hierbij rekening houden met de inzet en ondersteuning van mantelzorgers
 - Verstrekkingen van voorzieningen via contracten met zorgleveranciers, in natura of via een persoonsgebonden budget
 - Cliëntenparticipatie, via onder andere een Wmo-raad.

2.4 Visie op maatschappelijke ondersteuning

We kunnen een visie omschrijven als een vergezicht, een droom van een ideale werkelijkheid, die dient als inspiratie voor de te kiezen richting waarin ontwikkelingen moeten plaatsvinden. Bij een visie hebben we het altijd over een lange termijn perspectief.

Het is belangrijk om bij het formuleren van beleid een visie te beschrijven. Een visie kan richting geven aan het beleid en een breed onderschreven visie zorgt voor draagvlak bij verschillende partijen. Het ontbreken van een visie kan er toe leiden dat de resultaten achterblijven bij de verwachtingen.

In deze paragraaf beschrijven wij de visie van de gemeente Loenen op de Wmo. Deze visie vormt de basis voor de verdere invulling van het beleid en in het bijzonder de negen prestatievelen.

Onze visie op maatschappelijke ondersteuning:

Samen leven doen we in Loenen met elkaar. De gemeente kan en wil de maatschappelijke ondersteuning niet alleen regelen. Loenen is een gemeenschap waarin burgers zich actief inzetten. Ze nemen verantwoordelijkheid voor zichzelf, hun familie en vrienden, de buurt en het dorp. Waar mensen ondersteuning nodig hebben om blijvend te kunnen deelnemen aan het maatschappelijk leven komt die van (in)formele netwerken: familie, vrienden, burens, kennissen, verenigingen, vrijwilligersorganisaties, bedrijven en de gemeente. Maatschappelijke organisaties nemen hun verantwoordelijkheid omdat zij dicht bij de burgers staan.

De gemeente Loenen wil de deelname aan de Loenense samenleving voor iedere burger mogelijk maken en zoekt daarbij de balans tussen de eigen verantwoordelijkheid en het ondersteunen van mensen die dat nodig hebben.

Door preventieve maatregelen en goede algemene voorzieningen willen we het welzijn van onze burgers zoveel mogelijk bevorderen en de behoefte aan individuele ondersteuning zo veel mogelijk voorkomen.

De gemeente dient te zorgen voor doeltreffende en doelmatige voorzieningen voor mensen die deze nodig hebben. Door creatieve oplossingen te zoeken en keuzes te maken voor een houdbaar en betaalbaar stelsel van maatschappelijke ondersteuning kunnen we met hetzelfde geld meer doen.

De gemeente zet in haar eigen handelen klantgerichtheid centraal. Onderdeel hiervan is dat inwoners (en organisaties) niet van het kastje naar de muur gestuurd moeten worden.

We hebben deze algemeen geformuleerde visie uitgewerkt in twaalf concrete punten. Deze treft u aan in Bijlage 2.

2.5 De regierol van de gemeente

Het klinkt misschien gek, maar de regisserende gemeente moet juist minder zelf doen. Zij moet aan de andere 'spelers' (organisaties en burgers) ruimte en sturing geven en voorwaarden scheppen om hen in staat te stellen hun rol te vervullen. Dit kan bijvoorbeeld door subsidies en goede accommodaties beschikbaar te stellen en informatie te verschaffen. De gemeente heeft daarnaast een duidelijke rol om initiatieven, samenhang en samenwerking te bevorderen. In een aantal gevallen kan de gemeente sturend optreden, bijvoorbeeld in subsidie- of inkooprelaties. In bepaalde gevallen zal de gemeente zelf initiatief nemen om dingen voor elkaar te krijgen of in gang te zetten, wanneer anderen dit niet kunnen of willen.

Tenslotte heeft de gemeente een duidelijke rol bij wettelijke taken, zoals het inrichten van het Wmo-loket en het verstrekken van individuele voorzieningen.

2.6 Burgerparticipatie

Wij willen het Wmo-beleid niet alleen maken. Dat doen we samen met inwoners en organisaties. In de Wmo vinden we horizontale verantwoording belangrijk: we betrekken burgers bij de plannen en dus willen we ze ook graag vertellen hoe we die plannen uitvoeren. Wij denken dat ons beleid kan verbeteren als wij anderen hier voortdurend bij betrekken. Verder kan het bijdragen aan het vergroten van draagvlak bij de organisaties en burgers.

Al vanaf het begin van het denken over de Wmo hebben we inwoners geïnformeerd en gevraagd wat zij voor ideeën hadden. Eind 2005 zijn de eerste informatiebijeenkomsten georganiseerd. Via een digitale Wmo-nieuwsbrief en artikelen in de VAR informeren we geïnteresseerden over de ontwikkelingen.

We maken zeker ook gebruik van de bestaande netwerken en samenwerkingsverbanden, zoals de Wmo-Raad, de Seniorenraad en het Lokaal Platform Wonen, welzijn, zorg Loenen. Maar ook van de ouderenadviseur en de jongerenwerkster.

Als blijkt dat we een bepaalde (doel)groep niet makkelijk kunnen bereiken, zoeken we daarvoor een passende oplossing.

Eind 2007 is een Inventarisatie prestatievelden opgesteld. Dit stuk vormde de basis voor het organiseren van twee bijeenkomsten:

Wmo-Raad Loenen

Vanaf 2006 hebben we de Wmo-Raad, toen nog in oprichting, bij de Wmo betrokken. In officiële en informele bijeenkomsten wisselen we standpunten en ideeën uit over de Wmo. De Raad bracht adviezen uit over onder andere de Visie, de Inventarisatie prestatievelden en het Uitvoeringsplan Wonen, welzijn en zorg. De volgende doelgroepen zijn op dit moment vertegenwoordigd in de Raad: mantelzorgers, cliënten hulp bij het huishouden, mensen met een verstandelijke en lichamelijke beperking, senioren en vertegenwoordigers van de kerken. De stichting heeft ten doel: vanuit de visie van de (toekomstige) gebruikers van – en andere betrokkenen en/of belanghebbenden bij – Wmo-voorzieningen ertoe bijdragen dat de voorzieningen binnen de Wmo zo veel mogelijk aansluiten op de behoeften van die gebruikers.

één was bestemd voor alle inwoners van de gemeente en bij de andere nodigen we bij de Wmo betrokken organisaties uit.

Wmo-Raad

Een belangrijke rol is weggelegd voor de Wmo-Raad Loenen. Deze raad bestaat uit vertegenwoordigers van Wmo-doelgroepen, naast onafhankelijke burgerleden. In een convenant zijn alle afspraken vastgelegd. De Wmo-Raad krijgt de nodige faciliteiten om zijn werk goed te kunnen doen. De raad brengt gevraagd en ongevraagd advies uit over het brede aandachtsgebied van de Wmo.

Regelmatig overleggen we met de Wmo-Raad over de ontwikkelingen rond de Wmo.

Andere opties

De betrokkenheid van burgers bij de Wmo houdt niet op bij het vaststellen van dit

plan. De uitvoering is zeker zo belangrijk. We gaan dan ook door met het invullen van burgerparticipatie en we zijn nog op zoek naar andere vormen. We zoeken vormen die goed bij onze gemeente passen en waar animo voor is. Te denken valt aan klantenpanels, rondetafelgesprekken, enquêtes en politieke debatten. We willen in ieder geval signalen opvangen uit de praktijk door op een informele manier de dialoog aan te gaan met mensen uit de praktijk. De wethouder Wmo (of het hele college) gaat minstens vier keer per jaar het gesprek aan met een doelgroep (bijvoorbeeld jongeren in Gemuda of ouderen in Nigtevecht) of in verband met een thema (bijvoorbeeld gesprekken met alle dorpsraden over de leefbaarheid in de kernen). Het doel van die gesprekken is het uitwisselen van ideeën.

2.7 Prestatiegegevens Wmo en klanttevredenheid

De wet bepaalt dat de gemeente een aantal prestatiegegevens over de maatschappelijke ondersteuning in het voorgaande kalenderjaar bijhoudt en bekendmaakt. Het gaat om inzicht in de kwaliteit van producten en diensten, de betrokkenheid van inwoners bij het beleid, de uitvoering van de negen prestatievelden en de uitgaven voor de Wmo.

Verder moeten we jaarlijks de klanttevredenheid meten over de uitvoering van de Wmo onder de vragers van maatschappelijke ondersteuning. In 2008 laten we dit onderzoek gezamenlijk voor de SUW-gemeenten uitvoeren. Klanten van het Wmo-loket zijn de doelgroep van het onderzoek, maar ook de cliënten van andere organisaties die maatschappelijke ondersteuning, waaronder welzijnsdiensten, aanbieden.

De aanbieders van hulp bij het huishouden houden zelf in 2008 ook een klanttevredenheidsonderzoek onder hun cliënten. Die uitkomsten kunnen we vergelijken met een gehouden 0-meting in 2007.

We gaan de prestatiegegevens en de uitkomsten van het klanttevredenheidsonderzoek voor 1 juli 2008 publiceren. Ook dit is een vorm van horizontale verantwoording.

2.8 Integraal beleid, raakvlakken

De Wmo staat niet op zichzelf. Met het invullen van de negen prestatievelden zijn we er niet. De grenzen tussen die prestatievelden en andere beleidsterreinen zijn bovendien lang niet altijd scherp te trekken. Op veel gebieden hebben we al beleid ontwikkeld of op een andere manier afspraken gemaakt. Verder staan er dit jaar nog de nodige nieuwe plannen op stapel. Een greep uit relevante plannen en nota's die raakvlakken hebben met de Wmo:

- Uitvoeringsplan Wonen, welzijn en zorg Loenen 2008-2015
- Centrum voor Jeugd en Gezin, het model voor Utrecht-West (rapport van Zuwe, Vierstroomzorgring en GGD Midden-Nederland)
- Nota Speelruimtebeleid gemeente Loenen 2003
- Nota Integrale Veiligheid gemeente Loenen 2008-2011
- Van Cement naar Fundament, concept nota vrijwilligerswerkbeleid (2008)
- Cultureel Beleidsplan Loenen 2008
- Investeren in de toekomst, nota jeugdbeleid gemeente Loenen (2004)
- Nota gezondheidsbeleid gemeente Loenen 2003-2006

We borduren voort op bestaand beleid. Met de Wmo is er een aantal nieuwe elementen bijgekomen, zoals het versterken van de sociale samenhang in dorpen en wijken, het verstrekken van hulp bij het huishouden, goede informatievoorziening (Wmo-loket) en aandacht voor huiselijk geweld. We hebben al tal van acties ondernomen om deze nieuwe taken een plek te geven binnen beleid en uitvoering. Eén van de grote opgaven rond de Wmo is om de samenhang tussen al die beleidsaspecten op een goede manier aan te brengen. We willen, nog veel meer dan in het verleden, op een integrale manier naar een probleem of onderwerp kijken. In het tekstblokje in 3.5.1 (bladzijde 19) geven we hiervan een voorbeeld.

Het integrale denken houdt ook in dat we binnen de gemeentelijke organisatie over de grenzen van de beleidsterreinen heen kijken. De Wmo gaat niet alleen over zorg en welzijn, maar raakt ook aspecten van ruimtelijke ordening, civiel techniek en openbare veiligheid.

2.9 Gezondheidsbeleid

De hierboven geschetste samenhang is één van de redenen dat we hebben besloten om *geen* nieuwe, aparte nota gezondheidsbeleid op te stellen. De meeste gezondheidsthema's die in onze gemeente spelen, passen heel goed binnen dit beleidsplan.

De GGD Midden-Nederland heeft in een korte notitie *Gezondheid in beeld* de gezondheid van de inwoners van Loenen geschetst. Hierin zijn gesignaleerde gezondheidsproblemen benoemd, waaronder overgewicht, ongezond eetgedrag, onvoldoende bewegen, psychosociale problematiek, alcoholgebruik en roken. Uit de gezondheidsonderzoeken die de GGD regelmatig houdt blijkt overigens steeds een bovengemiddeld goede gezondheid en gevoel van welbevinden van onze inwoners in vergelijking met de regiogemeenten.

Een goede invulling van de beleidsuitgangspunten van dit beleidsplan kan bijdragen aan het verbeteren van de gezondheid van de Loenense inwoners. Een groot aantal zaken uit dit plan kan immers bijdragen aan een optimale beleving van de gezondheid en leefbaarheid in Loenen. We noemen: goede informatieverstrekking, betrokken vrijwilligersorganisaties, voldoende mogelijkheden om mee te doen, versterking van de sociale samenhang, een ruim aanbod van (toegankelijke) voet- en fietspaden, voldoende vervoersmogelijkheden en sportvoorzieningen, toegankelijke woonvormen, voldoende veilige speelmogelijkheden voor de jeugd, dorpshuizen en een aanbod van hulp bij problemen. De genoemde zaken dragen bij aan een vermindering van psychosociale problematiek, stimuleren het bewegen en het meedoen. Speciale aandacht is wel nodig voor overgewicht, vooral bij kinderen, alcoholgebruik bij kinderen onder de 16 jaar en voor eenzaamheid bij ouderen. Bij deze aspecten staan we in dit plan extra stil. Rond de invulling van het Centrum voor Jeugd en Gezin (zie 3.4) komt de jeugdgezondheidszorg verder uitgebreid aan bod.

2.10 Regio

De Wmo, dat doen we niet alleen. Niet alleen werken we samen met burgers en organisaties binnen onze gemeente, we gaan ook over de gemeentegrens heen. Binnen de Samenwerking Utrecht-West (SUW) werken we nauw samen onder andere op het gebied van Wmo. We hebben gezamenlijk de Europese aanbesteding voor de hulp bij het huishouden gedaan. Verder zijn afspraken gemaakt of is informatie uitgewisseld over een groot aantal onderwerpen, zoals indicatiestelling, verordening maatschappelijke ondersteuning, overheveling van enkele AWBZ-subsidies en het uitvoeren van klanttevredenheidsonderzoeken. In 2008 staat een nieuwe aanbesteding van de hulp bij het huishouden voor de deur. Nieuwe toevoegingen van onderdelen van zorg aan de Wmo, die gevolgen hebben voor de gemeenten, zullen we ook in SUW-verband beoordelen. Een voorbeeld hiervan is de ondersteunende begeleiding.

2.11 Financieel perspectief

Het is niet heel eenvoudig om aan te geven hoeveel geld er nu precies omgaat in de Wmo. Uit de thema's (zie hoofdstuk 3) blijkt dat veel onderwerpen met de Wmo te maken hebben. Voor veel van die onderwerpen waren al middelen in de begroting opgenomen voor de komst van de Wmo. Niet alle uitgaven hebben voor 100% betrekking op de Wmo. Het is ook niet mogelijk deze bedragen uit te splitsen.

We krijgen voor de uitvoering van de Wmo ook geld van het Rijk. Deze doeluitkering bevat elementen voor de kosten van de hulp bij het huishouden (nieuwe taak), enkele subsidieregelingen en gemeentelijke apparaatskosten. De ontwikkeling van de vraag naar

hulp bij het huishouden is niet in te schatten. Een forse toename betekent extra uitgaven voor de gemeente, waar geen extra inkomsten van het Rijk tegenover staan. We spreken van een open eindfinanciering.

In onderstaande tabel is de brede doeluitkering Wmo weergegeven en welke uitgaven hier naar verwachting tegenover staan in 2008. De cijfers zijn gebaseerd op de uitkomsten van 2007 en kunnen in werkelijkheid anders uitpakken.

Tabel: Brede doeluitkering Wmo en verwachte uitgaven 2008¹

Uitkering VWS		Uitgaven	
Netto uitkering HH	€ 370.048	Netto uitgaven HH	€ 332.127
Uitvoeringskosten ²	64.858	Uitvoeringskosten ²	70.528
Extra uitkering mantelzorg	<u>13.369</u>	Mantelzorg	<u>13.369</u>
Totaal	€ 448.275	Totaal	€ 416.024

¹ gebaseerd op de rekeningcijfers 2007

² inclusief enkele kleine subsidiebedragen

We verwachten dat op termijn de uitkering van het Rijk voor de Wmo niet toereikend zal zijn om alle gemeentelijke taken en nieuw te ontwikkelen beleid te kunnen uitvoeren. Na één jaar Wmo hebben we echter nog onvoldoende zicht op de financiële ontwikkelingen. We houden inkomsten en uitgaven nauwlettend in de gaten en zullen bij het vaststellen van de jaarrekening 2008 bekijken of het instellen van een voorziening Wmo wenselijk is. Een deel van de uitkering van het Rijk dat we in enig jaar niet uitgeven kunnen we dan in zo 'n voorziening stoppen. In jaren dat we tekort komen, bijvoorbeeld door een toenemende vraag naar voorzieningen, kunnen we dan hieruit putten.

Dit plan bevat een flink aantal nieuwe actiepunten. Bij de meeste hiervan is op dit moment nog niet aan te geven hoeveel de uitwerking gaat kosten. Vaak gaat namelijk een onderzoek vooraf aan op te zetten activiteiten of voorzieningen. Jaarlijks nemen we in de Kadernota (het financieel perspectief voor het volgende begrotingsjaar) een financiële doorkijk naar het volgend jaar op. Daarin geven we ook aan wat de uitwerking van de actiepunten voor dat jaar gaat kosten. Als Bijlage 5 bij dit plan is een overzicht opgenomen van huidige en nieuwe uitgaven en inkomsten (Wmo-breed), zoals die in de gemeentebegroting 2008 zijn vermeld. Dit schema geeft, gelet op het voorgaande, niet meer dan een indicatie van de uitgaven.

2.12 Actiepunten

1. Vanuit onze regierol bevorderen we, op alle gebieden waar dat aan de orde is, het vroegtijdig signalen van problemen en het doorverwijzen naar een passend hulpaanbod.
2. We zoeken naar bij onze gemeente passende aanvullende vormen van burgerparticipatie, zoals klantenpanels, enquêtes, ronde tafelgesprekken en politieke debatten. Zeker gaat de wethouder minimaal vier keer per jaar het gesprek aan met doelgroepen, organisaties of in de dorpskernen om informatie over Wmo-onderwerpen te verzamelen.
3. Jaarlijks meten we de klanttevredenheid van de vragers van maatschappelijke ondersteuning.

3. Beleid maatschappelijke ondersteuning

3.1 Inleiding

In de Inventarisatie prestatievelden Wmo (oktober 2007) is per prestatieveld een opsomming gegeven van onder andere doelstelling, doelgroep, bestaand beleid en huidige activiteiten. We gaan hier niet al deze informatie herhalen en beperken ons tot een korte samenvatting. De geïnteresseerde lezer kan deze Inventarisatie als achtergrondinformatie raadplegen.

In dit hoofdstuk ontvouwen we ons beleid op maatschappelijke ondersteuning voor de komende vier jaar. De in het vorige hoofdstuk geformuleerde visie en de uitgangspunten voor beleid uit Bijlage 2 vormen hiervoor de basis. Relevante gegevens van ontwikkelingen (in de zorg en de vraag naar zorg en welzijn) en diverse reacties (van de Wmo-Raad, uit bijeenkomsten, op de Inventarisatie prestatievelden) nemen we in onze beschouwing mee.

Eerst gaan we in op het werken met thema's in plaats van prestatievelden. Per thema volgt een uitwerking. Via een inleiding, de doelstelling, beschrijving van onderwerpen en ontwikkelingen komen we tot concrete actiepunten. In het samenvattende schema onder paragraaf 3.8 zijn alle actiepunten onder elkaar gezet. Er is een kolom toegevoegd met de belangrijkste activiteiten en maatregelen die al uitgevoerd worden.

3.2 Van prestatievelden naar thema's

Een belangrijke opgave van de Wmo is om samenhang aan te brengen tussen verschillende onderdelen van beleid. Binnen deze nota zelf werken we hier al aan door kritisch naar de negen prestatievelden uit de Wmo (zie ook Bijlage 1) te kijken. We vinden het niet wenselijk om alle prestatievelden als aparte onderdelen te behandelen. We hebben gezocht naar samenhang tussen deze onderdelen en zijn uitgekomen op een viertal thema's. Die staat ook weer niet los van elkaar: er is zeker sprake van overlap en dwarsverbanden tussen deze thema's. Er is ook sprake van een opbouw in de thema's als je kijkt naar datgene wat burgers zelf doen en dat wat de gemeente doet. Bij Leefbaarheid ligt het accent bij de burgers. Bij Vangnet en Zorg heeft de gemeente een belangrijke rol. De andere twee thema's daartussen zijn een mengvorm.

Een aantal onderwerpen stoot zich zeker niet aan deze indeling. In die zin blijft iedere indeling enigszins arbitrair. Het voorzieningenniveau is bijvoorbeeld belangrijk voor de leefbaarheid, beschreven in thema 1. Dat speelt ook weer een rol bij thema 3, onderdeel participatie: het zorgen voor goede algemene voorzieningen om meedoen mogelijk te maken. Zo kijken we dus ook nadrukkelijk naar samenhang tussen de thema's.

Schema: van de 9 prestatievelden uit de Wmo naar 4 thema's

Prestatieveld in de Wmo		Thema in beleidsplan
1. Het bevorderen van sociale samenhang in en leefbaarheid van dorpskernen, wijken en buurten		Leefbaarheid in Loenen
2. Op preventie gerichte ondersteuning bieden aan jongeren met problemen met opgroeien en van ouders met problemen met opvoeden		Ondersteuning aan kinderen, jongeren en hun ouders bij opgroeien en opvoeden
3. Het geven van informatie, advies en cliëntondersteuning 4. Het ondersteunen van mantelzorgers en vrijwilligers 5. Het bevorderen van de deelname aan het maatschappelijk verkeer en het bevorderen van het zelfstandig functioneren van mensen met een beperking of een chronisch psychisch probleem of een psychosociaal probleem 6. Het verlenen van voorzieningen aan mensen met een beperking of een chronisch probleem of een psychosociaal probleem ten behoeve van het behoud van hun zelfstandig functioneren of hun deelname aan het maatschappelijk verkeer		Meedoen mogelijk maken
7. Maatschappelijke opvang, waaronder vrouwenopvang en huiselijk geweld 8. Het bevorderen van openbare geestelijke gezondheidszorg 9. Het bevorderen van verslavingszorg		Vangnet en zorg

Uitleg bij de thema's:

Leefbaarheid in Loenen: het gaat om de leefbaarheid in de dorpen, wijken en buurten, met als onderwerpen: de leefomgeving (veiligheid, inrichting, zorg en welzijn in de buurt), sport, recreatie, kunst, cultuur en vrijetijdsbesteding. Maar ook de sociale samenhang tussen de mensen is belangrijk.

Ondersteuning aan kinderen, jongeren en hun ouders bij opgroeien en opvoeden: het gaat om een specifiek aandachtsgebied: de jeugd met opgroei problemen en ouders met problemen met opvoeden en de preventie hiervan. Hoewel we bij de indeling van thema's niet voor doelgroepen kiezen, maar voor samenhangende onderwerpen, maken we voor dit thema een uitzondering. Het gaat om een bijzondere doelgroep met bijbehorende problematiek die niet vergelijkbaar is met andere doelgroepen. Bovendien is in de Wmo zelf ook extra aandacht voor de jeugd opgenomen door het als een apart prestatieveld te benoemen. Daarom behandelen we dit onderwerp toch als een apart thema.

Meedoen mogelijk maken: dit is een verzameling van vier prestatievelden. Als de verschillende elementen in samenhang met elkaar goed zijn ingevuld, kunnen veel inwoners beter mee blijven doen in de samenleving.

Vrijwilligers en mantelzorgers die het voor zichzelf, maar juist ook voor anderen mogelijk maken mee te (blijven) doen.

Informatie, advies en cliëntondersteuning: voor iedereen die zorg nodig heeft, zich nuttig wil maken voor anderen of iets te weten wil komen over het voorkómen of beperken van een probleem of problematische situatie.

Participatie: mogelijkheden bieden aan iedereen om zoveel mogelijk zelf mee te kunnen doen, vooral door een goed voorzieningenniveau tot stand te brengen en te behouden.

Individuele voorzieningen: het verstrekken van voorzieningen op maat als sluitstuk. Ook hierdoor blijft het mogelijk dat mensen met een beperking kunnen blijven meedoen.

Vangnet en zorg: voor als in bepaalde gevallen extra zorg of ondersteuning nodig is: maatschappelijke opvang van onder andere daklozen, maar ook hulp voor slachtoffers van huiselijk geweld; aandacht voor zorgmijders en mensen die overlast veroorzaken en hulp voor verslaafden.

3.3 Thema: Leefbaarheid in Loenen

3.3.1 Inleiding

Leefbaarheid laat zich definiëren als: het wonen in een prettige en veilige omgeving, met de mogelijkheid om thuis of in de buurt gebruik te kunnen maken van (eenvoudige) zorg-, welzijns- en gemaksdiensten.

Naast de inzet op het gebied van wonen, welzijn en zorg dragen ook kunst, cultuur, sport, recreatie en andere vormen van vrijetijdsbesteding bij aan de sociale samenhang en leefbaarheid. Ook de inrichting van de omgeving (ruimtelijke ordening, verkeer en speelterreinen) en mobiliteit zijn van belang. Prettig kunnen leven in een goede en veilige omgeving is een belangrijke voorwaarde om te kunnen meedoen aan de samenleving. Als de sociale samenhang tussen de mensen groot is en zij zich inzetten voor de buurt en voor elkaar zal minder een beroep nodig zijn op de (dure) zorg.

We denken dat de inwoners het beste weten wat er nodig is in hun woonomgeving. De gemeente ondersteunt door het zorgen voor goede voorzieningen. Daarnaast dragen bijvoorbeeld goede sportvoorzieningen, voldoende fiets- en wandelpaden en speelterreinen bij aan de gezondheid door het stimuleren van bewegen.

3.3.2 Doelstelling

- Het bevorderen van de sociale samenhang in en het vergroten van de leefbaarheid in de gemeente, de dorpskernen en de buurten.
- Het behouden en versterken van de aanwezige basisvoorzieningen op het gebied van: wonen, welzijn en zorg, mobiliteit, gezondheidszorg, veiligheid, cultuur, de woonomgeving, ontmoetingsplekken zoals dorpshuizen, speelruimte, verenigingsleven, sport en andere vormen van vrijetijdsbesteding, waaronder recreatie.

3.3.3 Onderwerpen

Wij geloven in de kracht van de civil society¹: de mensen zoeken eerst zelf en met elkaar oplossingen voor hun problemen. Daarom vinden we het belangrijk de sociale samenhang te vergroten. We onderzoeken hoe we goede initiatieven vanuit de dorpen, buurten, pleinen kunnen ondersteunen.

We blijven ons inzetten voor de leefbaarheid in de dorpskernen en buurten. De inrichting van de wijk en veiligheid vragen voortdurend aandacht. We staan voor een goede infrastructuur (onder andere wegen, stoepen, groenvoorzieningen, bereikbaarheid). We voeren het vastgestelde Integraal Veiligheidsplan gemeente Loenen uit. In dit plan zijn acties benoemd die moeten zorgen voor een (nog) veiliger leefomgeving. Er is gebruik

¹ Civil society: burgers zijn niet alleen verantwoordelijk voor zichzelf, maar ook voor elkaar. De Wmo gaat er vanuit dat mensen elkaar helpen en ondersteunen. Het gaat om een maatschappelijke betrokkenheid en een actieve inzet van burgers, vrijwilligers, mantelzorgers en organisaties. Te denken valt ook aan verbanden en netwerken van burgers die, zonder de tussenkomst van de overheid, ontstaan en zich ontwikkelen.

gemaakt van onder andere de criminaliteitscijfers, de inwonersopbouw, regionale en landelijke ontwikkelingen op het gebied van (on)veiligheid en een onderzoek onder belangenvertegenwoordigers van de inwoners. De genoemde onderwerpen hebben betrekking op zowel de fysieke als de sociale veiligheid.

Er voor zorgen dat zoveel mogelijk inwoners, ondanks eventuele beperkingen, in de door hen gewenste situatie kunnen blijven wonen is de grote opgave uit het Uitvoeringsplan Wonen, welzijn en zorg. Het gaat niet alleen over wonen; zorg en welzijn moeten in de buurt ook goed geregeld zijn. Zie ook bij 3.5.4.

Het voorzieningenniveau in de kleine kernen staat onder druk. Naast genoemde aspecten denken we hierbij zeker ook aan het openbaar vervoer en de winkelveorzieningen in de dorpen. We moeten er alles aan doen om dit op peil houden en waar mogelijk zelfs uit te breiden.

Dorpshuizen vormen nu al in drie kernen een belangrijke ontmoetingsplaats. Deze gebouwen moeten nog meer een plek voor ontmoeting worden. We gaan dit bespreken met onder andere de beheersstichtingen en de dorpsraden.

Speelterreinen

In alle vijf dorpskernen én Kerklaan is tenminste één speelterrein aanwezig. In totaal zijn er 35 speelterreinen in de gemeente met in totaal ongeveer 200 speeltoestellen. In goed overleg met de bewoners zijn vanaf 2004 alle terreintjes opgeknapt en zijn enkele nieuwe terreinen aangelegd. In de nieuwe wijk Cronenburgh komen ook enkele nieuwe terreintjes. In totaal hebben we hier de afgelopen jaren ongeveer € 5 ton in geïnvesteerd.

We willen de dorpsraden nadrukkelijker als gesprekspartner zien om signalen uit de dorpen te krijgen over de leefbaarheid en de sociale samenhang.

Sport is ook een belangrijk bindmiddel. We blijven verenigingen in de accommodatie ondersteunen. We gaan door met de breedtesportprojecten (sportclinics, jeugdsportpas, Jeugdsportfonds, activiteiten 'sport en gezondheid' en verenigingsondersteuning).

Speelterreinen vormen een ontmoetingsplek voor kinderen, maar ook voor volwassenen. Daarom plaatsen we er ook vaak bankjes bij. Wij zorgen voor het handhaven, onderhouden en mogelijk weer vervangen van de bestaande toestellen.

Samen met Breukelen en Maarssen doen wij mee aan het Actieprogramma Cultuurbereik. Dit heeft geleid tot een Cultureel beleidsplan voor onze gemeente. We onderzoeken de mogelijkheid om in onze gemeente een cultuurhuis² te realiseren. Ter vervanging van de bibliobus richten we in drie dorpskernen servicepunten van de bibliotheek in. In Vreeland en Nigtevecht zou dit in de dorpshuizen kunnen, waarmee we de ontmoetingsfunctie van die gebouwen weer kunnen versterken.

3.3.4 Actiepunten

1. We gaan onderzoeken hoe we het voorzieningenniveau in de dorpskernen kunnen behouden en waar mogelijk zelfs uitbreiden. We betrekken daarbij in ieder geval de provincie, de dorpsraden, het Lokaal Platform WWZ en de Wmo-Raad
2. We onderzoeken hoe we eigen initiatieven van burgers om de leefbaarheid en sociale samenhang te vergroten kunnen stimuleren en belonen. We maken gebruik van goede voorbeelden uit andere gemeenten en overleggen met onder andere de dorpsraden en de Wmo-Raad
3. We onderzoeken hoe we de rol van de dorpshuizen bij het ontmoeten van mensen in de dorpen kunnen vergroten. Dit doen we in overleg met onder andere de beheersstichtingen en de dorpsraden
4. We voeren twee keer per jaar overleg met de dorpsraden

² in een Cultuurhuis zijn verschillende instellingen op het gebied van zorg, welzijn, cultuur, educatie en zakelijke dienstverlening samengebracht in één gebouw. Een bibliotheek vervult vaak de spilfunctie.

3.4 Thema: Ondersteuning aan kinderen, jongeren en hun ouders bij opgroeien en opvoeden

3.4.1 Inleiding

Dit thema gaat over op preventie gerichte ondersteuning van jeugdigen met problemen met opgroeien en van ouders met problemen met opvoeden. Het heeft betrekking op jeugdigen – en in voorkomende gevallen hun ouders – bij wie sprake is van een verhoogd risico. Te denken valt aan jeugdigen in kwetsbare gezinssituaties, met een ontwikkelingsachterstand of waarbij schooluitval of criminaliteit speelt, maar voor wie zorg op grond van de Wet op de jeugdzorg niet nodig is dan wel voorkomen kan worden. Dit beleidsterrein geldt als aanvulling op de taken die in andere wetgeving zijn vastgelegd, zoals de Wet collectieve preventie volksgezondheid en de Leerplichtwet.

3.4.2 Doelstelling

- Kinderen en jongeren in onze gemeente door gerichte ondersteuning (ook aan hun ouders) in staat stellen op te groeien in een stimulerende en veilige omgeving en te kunnen uitgroeien tot volwassenen die zelfstandig kunnen functioneren in de maatschappij. Speciale aandacht gaat uit naar kinderen en jongeren (en hun ouders) die door omstandigheden in de problemen zijn geraakt of dreigen te komen. Het beleid is gericht op het voorkomen van problemen.

3.4.3 Onderwerpen

Zorg voor de jeugd

Wij vinden een goede invulling van de vijf gemeentelijke taken uit de Wet op de jeugdzorg belangrijk. De gerichte preventie en andere activiteiten moeten bestaan uit het geven van informatie en advies; het signaleren van problemen; bieden van toegang tot het hulpaanbod; aanbod van licht pedagogische hulp; het zorgen voor een goede coördinatie van zorg.

Het nodige is al geregeld, maar we zijn er zeker nog niet. Het inrichten van een Centrum voor Jeugd en Gezin (CJG) in Loenen a/d Vecht is een goede kapstok om dit verder in te vullen. De gemeente heeft van het Rijk de opdracht gekregen binnen vier jaar minstens één CJG te realiseren. Hier staat een rijksbijdrage tegenover. Rond de invulling van een CJG willen we de keten in de (jeugd)zorg zo veel als mogelijk is sluitend maken. Dit betekent dat goede informatie en advies beschikbaar is voor ouders en kinderen over opgroeien en opvoeden. Het is ook van belang steeds de relatie met het onderwijs goed te leggen. Het signaleren van problemen moet goed geregeld zijn. Dit geldt ook voor de beoordeling van die signalen en de toeleiding naar hulp. Ouders en kinderen met problemen moeten een passend advies, lichte of zwaardere hulp kunnen krijgen. Dit vereist een goede afstemming tussen alle betrokken partijen en tot slot moet de zorg goed gecoördineerd zijn, zodat altijd duidelijk is wie verantwoordelijk is. Dit is in onze gemeente nu nog niet 100% goed geregeld.

We willen een CJG in overleg met alle betrokken partijen invullen. Het CJG moet laagdrempelig en op een goede plek gevestigd zijn.

Bijzondere aandachtspunten zijn:

- de informatie- en adviesfunctie: optimaal gebruik maken van bestaande voorzieningen, zoals de JGZ-lijn van Zuwe, de websites van Zuwe en de GGD, de bibliotheek en het Infocentrum GGZ; informatie meer bekend en beter toegankelijk maken en zo nodig uitbreiden, waarbij een sociale kaart ook een goed hulpmiddel kan zijn.
- signaleren: alle organisaties in staat stellen dit goed te doen (van peuterspeelzaal tot jongerenwerk, maar ook bijvoorbeeld het onderwijs en de sportverenigingen). Dit kan onder andere door goede informatie over dit onderwerp te verstrekken, aan te geven waar men terecht kan voor vragen en cursussen (over signaleren) aan te bieden. Vervolgens ook zorgen dat die signalen, ook bijvoorbeeld die uit de

- leerplicht, op de goede plek terecht komen en dat er daadwerkelijk iets mee gedaan wordt.
- de gemeente heeft de regierol om alle partijen die zich met jeugd en jongeren bezig houden bij elkaar te brengen en op hun verantwoordelijkheid te wijzen en waar nodig te ondersteunen
 - we moeten in beeld krijgen wat precies het aanbod is aan hulp voor jeugdigen en hun ouders, of dit voldoende is en aansluit op de vraag; we kiezen in ieder geval (na een positieve evaluatie) voor het structureel inzetten van de regionale projecten Stevig Ouderschap en de gezinscoach³; mogelijk nemen we meer maatwerk af binnen de jeugdgezondheidszorg
 - bijzondere aandacht gaat uit naar de tieners in het voortgezet onderwijs, 'onze' kinderen waaieren uit over de hele regio: hoe krijgen we zicht op de verschillende zorgnetwerken van de scholen en de problematiek van deze jongeren?
 - invoering van het Elektronisch Kind Dossier (EKD) en de Verwijsindex (verplicht) zijn hulpmiddelen om de keten in de jeugdzorg sluitend te krijgen
 - de leerplicht, het voorkomen van schooluitval en de startkwalificatie zijn belangrijke ondersteunende elementen

Jeugdbeleid

De nota jeugdbeleid *Investeren in de toekomst* dateert uit 1998. Een aantal onderdelen gaat over zorg aan jeugd, maar de nota is breder. We gaan de nota tegen het licht houden, kijken wat er gerealiseerd is, welke nieuwe ontwikkelingen zich hebben voorgedaan en of het opnieuw opstellen van een nieuwe nota wenselijk is.

Gezonde leefstijl

Uit landelijke cijfers blijkt dat de laatste jaren sprake is van een sterke stijging van overgewicht bij de jeugd. Cijfers uit onderzoek van de GGD bevestigen dit beeld voor de kinderen uit Loenen (11% van de kinderen uit groep twee van het basisonderwijs heeft overgewicht). De mogelijkheden om de leefstijl van mensen te veranderen zijn voor ons als gemeente natuurlijk beperkt. Wel kunnen we in preventieve zin, bijvoorbeeld door goede voorlichting te geven, proberen de mensen bewust te maken van hun gedrag. Hoewel overgewicht ook bij volwassenen en ouderen voorkomt, willen we ons met name richten op het terugdringen van overgewicht bij de jeugd. Gezien de ontwikkeling richting integrale jeugdgezondheidszorg vragen we de betrokken organisaties (onder andere GGD en Zuwe) met een gezamenlijk aanbod te komen. In combinatie daarmee stimuleren we bewegen door onder andere de Breedtesport impuls, goede sportvoorzieningen, voldoende fiets- en wandelpaden en speelterreinen.

3.4.4 Actiepunten

1. We gaan een Centrum voor Jeugd en Gezin (CJG) in Loenen a/d Vecht inrichten. Dit is meer dan een fysieke plek, waarin aanbieders van zorg voor de jeugd hun werk doen. Zij moeten samenwerken. Ouders en kinderen moeten hier informatie en advies kunnen krijgen. Vanuit het CJG wordt de zorg gecoördineerd. We sluiten bij de opzet aan op een in regionaal verband ontwikkeld plan. De uitwerking moet wel maatwerk zijn voor Loenen.
2. In aansluiting op het CJG zorgen wij ervoor dat de keten in de jeugdzorg voor onze gemeente zoveel als mogelijk sluitend is, met aandacht voor de relatie met het onderwijs.
3. We inventariseren het aanbod van zorg voor de jeugd (en ouders) en breiden dit mogelijk uit

³ Stevig Ouderschap is bedoeld voor gezinnen met een pasgeboren kind die om wat voor reden dan ook wat extra steun kunnen gebruiken bij het opvoeden van hun kind(eren), als aanvulling op de diensten van het consultatiebureau.

Gezinscoach: in gezinnen met meerdere problemen waar eerder hulp niet goed werkte en waarbij het gezin meestal afhaakte kan een gezinscoach ingezet worden. Die probeert door intensief contact het vertrouwen terug te winnen en met hulp van de omgeving van het gezin de problemen weer de baas te kunnen.

4. We voeren het Elektronisch Kind Dossier (EKD) en de Verwijsindex in. Dit is een wettelijke verplichting
5. We zetten de regionale projecten Gezinscoach en Stevig Ouderschap voort, als een evaluatie positief uitpakt
6. Onze nota jeugdbeleid *Investeren in de toekomst* gaan we evalueren en zo nodig stellen we een nieuwe nota op
7. We vragen aan onder andere de GGD en Zuwe om met een gezamenlijk aanbod van maatregelen te komen om het overgewicht bij kinderen in onze gemeente terug te dringen

3.5 Thema: Meedoen mogelijk maken in Loenen

3.5.1 Inleiding

Verschillende onderwerpen spelen een rol om het de mensen mogelijk te maken mee te blijven doen. We gaan in dit hoofdstuk in op informatie en advies, de rol van mantelzorgers en vrijwilligers, het bevorderen van participatie en het verstrekken van individuele voorzieningen.

We vinden het belangrijk dat iedereen makkelijk aan de informatie, advies en cliëntenondersteuning kan komen die nodig is om zelfstandig mee te kunnen blijven doen. Informatie en advies zijn nodig om de burger de weg te wijzen in het veld van maatschappelijke ondersteuning. Algemene voorzieningen, zoals voldoende informatiepunten (bijvoorbeeld het Wmo-loket, de bibliotheek of in de dorpshuizen), kunnen een belangrijke rol spelen bij het mee kunnen blijven doen. Dit geldt ook voor specifiekere voorzieningen zoals een individueel advies, of hulp bij de verheldering van een ondersteuningsvraag, bijvoorbeeld via de ouderenadviseur, de JGZ-lijn, de jongerenwerkster, het algemeen maatschappelijk werk of MEE. Bij de Wmo speelt ook mee dat de gemeente de toegang tot de voorzieningen op het gebied van de maatschappelijke ondersteuning regelt, bijvoorbeeld via een indicatiestelling voor de hulp bij het huishouden.

De vrijwillige inzet van burgers vormt een onmisbaar deel van de civil society⁴. Dat kan in georganiseerd verband gebeuren (binnen een vereniging), maar ook ongeorganiseerd (inzet voor elkaar). We onderscheiden hierbij mantelzorg en vrijwilligerswerk.

Mantelzorg is langdurende (familie)zorg die mensen aan een oudere, zieke of gehandicapte bieden. Meestal doen personen uit de directe omgeving dit. Het kan gaan om een familielid, buurvrouw of vriend. De zorg komt voort uit de persoonlijke band met degene voor wie ze zorgen en het gaat verder dan de normale zorg van huisgenoten voor elkaar.

Vrijwilligerswerk is iets waar iemand zelf bewust voor kiest. Het is onbetaald en onverplicht werk dat mensen, meestal in georganiseerd verband, ten behoeve van anderen of de samenleving uitvoeren. Het is niet vrijblijvend, er zitten ook verplichtingen aan.

De gemeente wil mantelzorgers en vrijwilligers ondersteunen om hen in staat te stellen hun belangrijke 'werk' voor de samenleving te kunnen blijven doen. De ondersteuning van mantelzorgers en vrijwilligers verschilt nogal. Bij mantelzorgers gaat het er bijvoorbeeld om de zorg te ontlasten, de draagkracht te versterken en om zorg en privé in balans te houden. Bij vrijwilligers gaat het om opleiding, verzekering, informatie, bemiddeling en dergelijke.

De gemeente heeft ook als taak de maatschappelijke participatie te bevorderen. Mensen met een beperking moeten kunnen (blijven) deelnemen aan het maatschappelijk verkeer en zelfstandig kunnen blijven functioneren. Het is een uitdaging voor de gemeente om algemeen beleid te voeren en daarbij rekening te houden met mensen met een

⁴ 'Civil society': burgers zijn niet alleen verantwoordelijk voor zichzelf, maar ook voor elkaar. De Wmo gaat er vanuit dat mensen elkaar helpen en ondersteunen. Het gaat om een maatschappelijke betrokkenheid en een actieve inzet van burgers, vrijwilligers, mantelzorgers en organisaties. Te denken valt ook aan verbanden en netwerken van burgers die, zonder de tussenkomst van de overheid, ontstaan en zich ontwikkelen.

beperking. De toegankelijkheid van voorzieningen staat hierbij centraal. We kunnen denken aan de toegankelijkheid van openbare gebouwen en de openbare ruimte, maar ook aan het gebruik van mobiliteitsvoorzieningen, aangepaste woningen en sociale en recreatieve activiteiten voor speciale doelgroepen.

Het onderscheid tussen zojuist aangegeven algemene voorzieningen en de individuele voorzieningen is niet in alle gevallen heel duidelijk te maken. In bepaalde gevallen is het nodig dat de gemeente individuele voorzieningen verstrekt aan mensen met een beperking. Dat is ook weer bedoeld om hun zelfstandig functioneren te behouden en/of te bevorderen en te zorgen dat zij kunnen blijven deelnemen aan het maatschappelijk verkeer. We hebben het hier over de zogenaamde compensatieplicht die de gemeente heeft om *individuele voorzieningen* te treffen voor mensen die door hun beperking niet goed mee kunnen doen aan de samenleving. Het opheffen of compenseren van de beperking moet het individu in staat stellen wel mee te doen. Voorbeelden van individuele voorzieningen zijn hulp bij het huishouden, speciale woonvoorzieningen, rolstoelen, begeleiding bij zelfstandig wonen, regieondersteuning bij het dagelijkse leven, dagbesteding en vervoersvoorzieningen.

Bedoelde voorzieningen hebben een individueel karakter, maar dit biedt de gemeente nog wel de ruimte om het verlenen van die voorzieningen op een collectieve wijze in te vullen. Te denken valt aan het collectief vervoer (Regiotaxi), waarbij 65-plussers en gehandicapten een pasje kunnen krijgen.

Alles hangt met elkaar samen

Een voorbeeld. Bij een aanvraag voor een hulp bij het huishouden bij het Wmo-loket kijken we of de aanvrager al andere voorzieningen heeft. Heeft betrokkene een sociaal netwerk of is hij/zij eenzaam? Dan kan hij op een activiteitsaanbod gewezen worden. Zijn er mantelzorgers aanwezig die hulp bieden? Misschien zijn extra welzijnsvoorzieningen nodig, zoals tafeltje dekje, of is toch ook nog andere zorg nodig. Samen met betrokken organisaties (bijvoorbeeld SWOL, zorgaanbieder, ouderenadviseur) willen we integraal naar zo'n probleem kijken. Het zou mooi zijn als iedereen op die manier denkt en werkt. Het slim combineren geeft de bestaande inzet meer effect.

3.5.2 Doelstelling

- Door een burger met een concrete vraag de weg te wijzen in het veld van maatschappelijke ondersteuning willen we de zelfredzaamheid en maatschappelijke participatie bevorderen
- Het goed ondersteunen van mantelzorgers en vrijwilligers die hieraan behoefte hebben, zodat zij zich op een goede en verantwoorde manier kunnen blijven inzetten voor de samenleving.
- Wij willen bevorderen dat iedere inwoner van Loenen, ongeacht een beperking, op een volwaardige manier kan deelnemen aan de samenleving en zelfstandig kan functioneren (participatie). We willen die ondersteuning zoveel mogelijk bieden vanuit de algemene voorzieningen.
- Mensen met een beperking in staat stellen zelfstandig te functioneren en volwaardig deel te nemen aan het maatschappelijk verkeer door het verlenen van individuele voorzieningen, indien de algemene voorzieningen geen soulaas bieden.

3.5.3 Onderwerpen

Informatie, advies en cliëntondersteuning

Bij het geven van informatie en advies is een centrale rol weggelegd voor het Wmo-loket in het gemeentehuis. We gaan het loket verder professionaliseren en het dienstenpakket uitbreiden, zodat een vraagbaak ontstaat voor het totale gebied van wonen, welzijn en zorg. De consulenten bieden nadrukkelijk de diensten aan per telefoon, aan het loket, via e-mail en huisbezoek.

Informatie, advies en cliëntondersteuning leveren we zeker niet alleen. Veel organisaties doen dit ook en enkele zijn er zelf in gespecialiseerd. We maken zeker gebruik van hun informatie en diensten en zoeken samenwerking, ook om doublures te voorkomen. We moeten ook oog hebben voor de informatiebehoefte van doelgroepen die zich niet bij het Wmo-loket melden (bijvoorbeeld jeugd).

We grijpen mogelijkheden aan die zich aandienen om in de dorpskernen Vreeland en Nigtevecht (op bescheiden schaal) informatie over de Wmo voor de inwoners toegankelijk te maken. In het dorps huis in Vreeland doet zich zo'n mogelijkheid voor. De Rabobank plaatst daar naast een geldautomaat een informatiezuil. We onderzoeken of bezoekers hier ook gemeentelijke informatie kunnen raadplegen. Het regionale project Breedband Teleweide kan ook mogelijkheden bieden om met name in kleine kernen het contact tussen burgers en gemeente, hulpverleners, organisaties, banken etc. virtueel (via een beeldscherm) te vergemakkelijken.

We gaan een goede digitale sociale kaart ontwikkelen die burgers, Wmo-consulentes en professionals kunnen gebruiken. We willen het in een keer goed doen en daarom wachten we liever even tot we het voor ons ideale voorbeeld tegenkomen. De GGD, provinciale bibliotheek en MEE werken op dit moment aan een gezamenlijke sociale kaart, die ook voor het CJG te gebruiken is.

Mogelijk is een koppeling te leggen tussen de sociale kaart en digitale dienstverlening. Verder blijven we ook andere communicatiemiddelen gebruiken om blijvend informatie te verstrekken: website, VAR, Praatpaal, CJG, GGD, Indigo, meldpunten.

Bij de ontwikkeling van het Wmo-loket zullen we zeker de uitkomsten van het klanttevredenheidsonderzoek (zie ook bij 2.7) betrekken.

'Communicatie' kunnen we best een centraal thema noemen dat door de hele Wmo heen loopt. In alle informatiebijeenkomsten komt dit stevast aan de orde. Vaak weten de mensen niet 'wat' er allemaal is en 'waar' men dat kan halen of doen. Reden te meer om de communicatie (Wmo-breed) heel goed in te steken en uit te voeren. We maken een apart communicatieplan voor de Wmo.

Samen voor elkaar: vrijwilligers en mantelzorgers

Vrijwilligers

Vrijwillige inzet is ook in Loenen nauwelijks op waarde te schatten. Talloze vrijwilligers doen hun werk voor in totaal meer dan 100 organisaties. Vrijwilligers maken zeker meedoen mogelijk. Om dit belangrijke werk mogelijk te maken willen wij vrijwilligers blijvend ondersteunen. Het vrijwilligerswerk verandert en de eisen die eraan gesteld worden nemen toe. Ook de vrijwilliger zelf verandert: 10 jaar trouwe dienst is niet langer vanzelfsprekend. Vrijwilligers en organisaties moeten hier hun weg in zien te vinden. Ook onze ondersteuning moet mee veranderen, deze moet blijven aansluiten op de behoefte. We noemden vrijwilligers enige jaren geleden het cement van de samenleving. In onze nieuwe beleidsnotitie *Van cement naar fundament* betogen we dat vrijwilligers zelfs het fundament van onze samenleving en dus volstrekt onmisbaar zijn. In deze notitie doen we aanbevelingen voor toekomstige ondersteuning van het vrijwilligerswerk. Samen met de organisaties bekijken wat het beste bij hen past. In de notitie is aangegeven dat we onder andere willen gaan inzetten op informatievoorziening, deskundigheidsbevordering, bemiddeling bij het zoeken naar vrijwilligers, het uitspreken van waardering en het zoeken naar andere vormen van vrijwilligerswerk, zoals maatschappelijke stages. Enige jaren geleden hebben we een enquête gehouden onder vrijwilligersorganisaties. Die gaan we in 2010 herhalen om voortschrijdend inzicht te krijgen in het vrijwilligerswerk in onze gemeente. We gebruiken de uitkomsten als een evaluatie van onze beleidsnotitie.

We benadrukken hier nog even apart het belang van goede accommodaties voor de vrijwilligersorganisaties.

De formele (professionele) zorg en informele zorg (gegeven door vrijwilligers of mantelzorgers) hebben elkaar nodig. Voorbeelden van die laatste categorie zijn De Zonnebloem en Handje helpen. Goede afstemming tussen formele en informele zorg is belangrijk. Wij maken zondig gebruik van onze regierol om die afstemming te bevorderen.

Mantelzorgers

Mantelzorgers zorgen ervoor dat een groot aantal mensen met een beperking kan blijven meedoen in de samenleving. Ook zij vormen een onmisbare schakel in het geheel van de maatschappelijke ondersteuning. Wie de mantelzorgers in Loenen precies zijn, welke problemen ze ervaren en aan welke ondersteuning ze behoefte hebben weten we echter niet precies. Landelijke cijfers over aantallen mantelzorgers vertaald naar Loenen zou betekenen dat er in onze gemeente ongeveer 820 mantelzorgers actief zijn. Hiervan zou 8% (70 personen) zwaar belast of overbelast zijn. Uit het Seniorenonderzoek van de GGD (2006) blijkt dat 26% van de mantelzorgers van 65 jaar en ouder de belasting als zeer zwaar ervaart. Zij verdienen onze ondersteuning. We willen er ook aan bijdragen de mantelzorgers te behouden. Naar verwachting zullen zij in de toekomst juist nog meer nodig zijn. De ondersteuning van mantelzorgers is nog niet goed genoeg geregeld in Loenen. Wel kunnen mantelzorgers op verschillende organisaties terugvallen. Ondersteuning zal niet vanuit een regionaal steunpunt plaatsvinden, maar we vullen dit lokaal in. Mogelijk is op provinciaal niveau aanvullend ondersteuning te regelen die plaatselijk niet te realiseren is.

De enige tijd geleden opgestelde *Discussienota ondersteuning van mantelzorgers in Loenen* vormt onze basis. We gaan deze met organisaties bespreken en halen hier actiepunten uit. Het gaat om: vroegtijdige signalering; een netwerk van goed bereikbare praktische dienstverlening; respijtzorg; ondersteuning voor werkende mantelzorgers; hulp vanuit patiëntenverenigingen georganiseerd op ziektebeeld; erkenning, Dag van de Mantelzorg; informatie en advies. We gaan er op voorhand niet zonder meer vanuit dat we een apart lokaal steun- of informatiepunt gaan inrichten. Eerdere ervaringen met een mantelzorgloket in Loenen a/d Vecht en bezoekersaantallen uit andere gemeenten geven nog geen meerwaarde aan. Een praktische invulling, bijvoorbeeld door een koppeling met het Wmo-loket, heeft op dit moment onze voorkeur.

Participatie (van mensen met een beperking)

Wij vinden het belangrijk dat iedereen mee kan doen, ook mensen met een beperking. Bij voorkeur door gebruik te kunnen maken van algemene voorzieningen. Die moeten we dan wel zo inrichten dat dit ook mogelijk is. We voeren 'inclusief beleid' (zie ook Bijlage 2, onder punt 5) dat wil zeggen dat we bij het maken, uitvoeren en evalueren van beleid zoveel mogelijk rekening houden met de beperkingen van mensen.

We willen benadrukken dat de algemene voorzieningen voor de individuele voorzieningen gaan. Ook door individuele voorzieningen collectief aan te bieden kunnen we het gebruik hiervan beperken. Hier willen we ons nog meer nadrukkelijk op richten. Het gebruik kunnen maken van een klussendienst of een boodschappendienst zijn voorbeelden hiervan, maar we kunnen ook denken aan het creëren van een rolstoelpool, voor incidenteel gebruik.

Toegankelijkheid van de openbare ruimte, gebouwen en via (openbaar) vervoer moet, zeker voor mensen met een beperking, goed geregeld zijn. Veiligheid van de leefomgeving speelt ook een rol. Dit is een voortdurend punt van aandacht en ook een bron van klachten (ongelijke stoepen en overhangend groen). Bij de inrichting van Cronenburgh is het Platform Gehandicapten Loenen/de Wmo-Raad betrokken geweest bij het realiseren van de verharding (wegen en stoepen). De in 2007 in Loenen a/d Vecht gehouden (beperkte) veiligheidsschouw herhalen we in 2008. We gaan daarnaast een eerder gehouden (uitgebreidere) schouw naar de veiligheid en de inrichting van de leefomgeving herhalen en pakken dit per woonkern aan.

De Regiotaxi is een belangrijke algemene vervoersvoorziening. Iedereen kan hiervan, net als van het openbaar vervoer, gebruik maken. Uit alle informatiebijeenkomsten is gebleken dat inwoners "vervoer" als een groot knelpunt ervaren. Het openbaar vervoer is al beperkt en staat verder onder druk. Hoewel de gemeentelijke overheid hier nauwelijks invloed op heeft, blijven wij zo goed mogelijke openbaar vervoersvoorzieningen binnen en naar onze gemeente bepleiten. De mensen ervaren de Regiotaxi niet altijd als een volwaardig alternatief voor het openbaar vervoer. We willen nadrukkelijk het vervoer (binnen de kernen, tussen de kernen en mogelijk ook buiten de gemeentegrenzen) beter

regelen en gaan maatwerkoplossingen onderzoeken. Als er een regionaal project (met ondersteuning van de provincie via Wel Thuis!) komt over vervoer, wachten we eerst de uitkomsten daarvan af. Anders maken we er een plaatselijk project van.

Lokaal Platform Wonen, welzijn en zorg

Het Lokaal Platform is in 2007 opgericht. De deelnemende partijen hebben de afspraken vastgelegd in een samenwerkingsovereenkomst. Het Platform bestaat uit vertegenwoordigers van de gemeente, zorgaanbieder Zuwe, SWOL, woonzorgcentrum 't Kampje, de woningcorporaties Vecht & Omstreken en WUTA. Over alle belangrijke onderwerpen aangaande wonen, welzijn en zorg maken deze partijen afspraken. De Wmo-Raad Loenen is adviserend lid.

Het Uitvoeringsplan Wonen, welzijn en zorg (WWZ) is bedoeld om mensen zo lang mogelijk in de door hen gewenste situatie te laten blijven wonen. Dit vereist een passend woningaanbod, met goede zorg en welzijn in de buurt. Dit plan is mede opgesteld door het Lokaal Platform Wonen, welzijn en zorg. Dit platform is ook nauw betrokken bij de uitvoering.

We onderzoeken de haalbaarheid van het inrichten van een woonservicezone⁵ (wsz) in Loenen a/d Vecht, rond 't Kampje. De woonservicezone bestrijkt bijna de hele kern Loenen a/d Vecht. In andere delen van de gemeente kan het aanbod aan wonen, welzijn en zorg niet in die mate aanwezig zijn. Mensen in de andere kernen en het buitengebied moeten genoeg nemen met het huidige en mogelijk nog te ontwikkelen aanbod. Uiteraard kunnen zij wel gebruik maken van de extra voorzieningen in de woonservicezone of, in het uiterste geval hier naar toe verhuizen. Wel streven we naar een basispakket aan voorzieningen (welzijn, vervoer, goede stoepen en dergelijke) in alle kernen.

Versterking van 'welzijn' als onderdeel van WWZ is nodig. Voorbeelden hiervan zijn het kunnen aanbieden van bepaalde diensten en preventief huisbezoek. Ook 'ontmoeting' hoort hierbij, belangrijk voor het tegengaan van eenzaamheid en sociaal isolement. Uit onderzoek van de GGD Midden-Nederland blijkt dat 43% van de ouderen zich min of meer eenzaam voelt. Dit bij elkaar is voor ons aanleiding genoeg om hier extra op in te zetten. Met betrokken partners gaan we hiervoor een plan ontwikkelen. Het boekje *Een kleine stap naar contact*, dat de provincie in 2007 uitgaf, met een beschrijving van acht burgerinitiatieven rond eenzaamheid, kan mogelijk aanknopingspunten bieden. Om het mensen met een beperking makkelijk te maken om te kunnen sporten, nemen we deel aan een regionaal project aangepast sporten.

Individuele verstrekkingen

We hebben goede algemene voorzieningen waarvan iedereen gebruik kan maken. Als sluitstuk verstrekken wij individuele voorzieningen aan mensen die hierop zijn aangewezen. Een Verordening, Besluit en Verstrekkingenboek vormen de juridische basis om mensen hulp bij het huishouden (HH) te kunnen toekennen of een rolstoel of een woonvoorziening. Deze laatste voormalige Wvg-voorzieningen leverden we al, de HH is met de komst van de Wmo nieuw voor ons. Grote problemen hebben zich op dit vlak in Loenen niet voorgedaan. Het aantal cliënten HH is niet, zoals in veel andere gemeenten het geval is, sterk toegenomen. De verwachte verschuiving van HH2 naar HH1 (alphahulp) is bij ons meegevallen.

Enkele ontwikkelingen maken het noodzakelijk om de HH opnieuw Europees aan te besteden. Dit doen we in SUW-verband. Het is inmiddels zeker dat de ondersteunende

⁵ Een woonservicezone is een geografisch en sociaal samenhangend gebied, waarin verschillende woonvormen zijn of worden gerealiseerd, waarin de zorg goed geregeld is en welzijn en diensten aan huis gebracht worden of dichtbij te halen zijn, er is sprake van een gemeleerde bevolkingsopbouw; de fysieke en sociale woonomgeving is zo ingericht dat deze goed bereikbaar, toegankelijke en veilig is; het hart wordt gevormd door een multifunctioneel centrum. In Loenen a/d Vecht is dat 't Kampje.

begeleiding vanaf 2009 onder de verantwoordelijkheid van de gemeenten zal vallen. Dat nieuwe onderdeel nemen we in deze aanbesteding mee.

Genoemde Verordening (en Besluit) moeten we evalueren.

Jaarlijks meten we de tevredenheid van onze Wmo-klanten. Zie ook bij 2.7.

We kennen inmiddels de bekende grote doelgroepen in de Wmo. Een aantal kleine doelgroepen zijn vaak moeilijk te bereiken en dus ook moeilijk bij het Wmo-beleid te betrekken. We hebben het vooral over mensen die onder de OGGZ vallen, (ex) ggz-patiënten, verslaafden, mensen met een uitkering, mantelzorgers, allochtonen, visueel gehandicapten, doven en slechthorenden. We willen hier aandacht aan schenken en gaan samen met de Wmo-Raad onderzoeken hoe dit het beste kan.

3.5.4 Actiepunten

1. We breiden de rol van het Wmo-loket uit: het dienstenpakket moet heel wonen, welzijn en zorg bestrijken;
2. We willen Wmo-informatie ook in Vreeland en Nigtevecht toegankelijk maken en grijpen mogelijkheden aan die zich hiervoor voor doen, bijvoorbeeld digitaal via beeldschermen in de dorpshuizen
3. We optimaliseren de samenwerking met andere aanbieders van informatie, advies en cliëntondersteuning en maken hierover afspraken; we nemen niet het werk van anderen over
4. We ontwikkelen een digitale sociale kaart en willen digitale dienstverlening verder mogelijk maken
5. Omdat communicatie zo belangrijk is, zoveel facetten bevat, door alle thema's heen loopt en dit tijdens alle informatiebijeenkomsten een belangrijk punt van gesprek was, stellen we een apart communicatieplan Wmo op. Onderdeel hiervan is het blijvend bekendheid geven aan het Wmo-beleid en het Wmo-loket
6. De met de organisaties besproken nieuwe Notitie vrijwilligerswerkbeleid vormt de basis voor de toekomstige ondersteuning van vrijwilligers en hun organisaties
7. We herhalen in 2010 het onderzoek uit 2004 onder vrijwilligersorganisaties om een zo compleet mogelijk beeld te krijgen wat er speelt onder deze organisaties. Dat biedt tevens de mogelijkheid om onze nieuwe Notitie (2008) te evalueren en mogelijk weer bij te stellen.
8. Wij gebruiken onze regierol om een goede afstemming tussen de formele (professionele) en informele (vrijwillige) zorg te bevorderen, onder andere door het organiseren van bijeenkomsten.
9. De discussienota *Ondersteuning van mantelzorgers in de gemeente Loenen* vormt de basis voor bespreking met de organisaties en de uiteindelijk in te vullen ondersteuning
10. We werken het Uitvoeringsplan WWZ uit, met onder andere de volgende punten:
 - * woonservicezone (haalbaarheid onderzoeken)
 - * versterking welzijn (professionalisering SWOL, uitbreiden diensten enz.)
 - * woonvisie opstellen
 - * woonvoorraad: aanpasbare woningen, gelijkvloerse woningen
11. We willen de eenzaamheid/isolement onder ouderen onder de loep nemen, bijvoorbeeld in een werkconferentie en in overleg met betrokken partners een passend aanbod verzorgen
12. We gaan een maatwerkoplossing voor de vraag naar beter vervoer (openbaar en binnen en tussen de kernen) bedenken, met de uitkomsten van het regionale Wel Thuis! project als basis
13. Om de toegankelijkheid en veiligheid van de woonomgeving te toetsen laten we een zogenaamde schouw houden (per jaar komt een dorpskern aan de beurt). In overleg met de Wmo-Raad bekijken we of de eerder gehouden schouw herhalen of dat een andere methode effectiever is.
14. De Verordening maatschappelijk ondersteuning gemeente Loenen (met Besluit en Verstrekkingenboek) gaan we evalueren en zonedig aanpassen
15. We brengen samen met de Wmo-Raad de 'moeilijke' doelgroepen in de Wmo in kaart en bekijken hoe wij deze het beste bij het Wmo-beleid kunnen betrekken.

3.6 Thema: Vangnet en zorg

3.6.1 Inleiding

Bij maatschappelijke opvang gaat het om mensen die in een dusdanige probleemsituatie verkeren dat opvang noodzakelijk is. De activiteiten kunnen bestaan uit het bieden van (tijdelijk) onderdak voor dak- en thuislozen en opvang van vrouwen en eventueel kinderen die de thuissituatie hebben verlaten in verband met relationele problemen en/of geweld. Ook de aanpak van huiselijk en seksueel geweld valt onder dit prestatieveld. Openbare Geestelijke Gezondheidszorg (OGGZ) omvat alle activiteiten op het terrein van geestelijke volksgezondheid die niet op basis van een vrijwillige, individuele hulpvraag worden uitgevoerd. Het gaat er ook om te voorkomen dat mensen dak- en thuisloos raken. Het basisaanbod van de OGGZ bestaat onder meer uit: crisisopvang, bemoeizorg, preventie en psychosociale hulpverlening bij rampen. In de praktijk komt het neer op ongevraagde bemoeienis met kwetsbare inwoners. Vaak hebben die meervoudige problematiek, kunnen zichzelf niet goed redden en vragen zelf niet om hulp. Belangrijke uitvoerders van de OGGZ zijn GGD'en en Altrecht.

Bij verslavingszorg denken we aan ambulante hulpverlening aan verslaafden gericht op verslavingsproblemen, preventie van verslavingsproblemen en de bestrijding van overlast door verslaafden. We betrekken hierbij ook preventieve (voorlichtende) activiteiten, in het bijzonder rond alcoholgebruik onder jongeren.

3.6.2 Doelstelling

- Het bieden van maatschappelijke opvang aan mensen die, vaak als gevolg van diverse problemen, de thuissituatie hebben verlaten en niet in staat zijn zich op eigen kracht te redden in de samenleving.
- Het voorkomen van seksueel en huiselijk geweld en goede opvang verzorgen voor mensen die hiervan het slachtoffer zijn.
- Het vroegtijdig signaleren en beïnvloeden van risicofactoren en beschermende factoren met het oog op het voorkomen en verminderen van uitsluiting en dakloosheid en het realiseren van een aanvaardbare kwaliteit van leven voor kwetsbare groepen. Het zo goed mogelijk hulp op maat bieden aan inwoners die dit nodig hebben.
- Het bieden van ondersteuning aan mensen met een verslaving en het voorkomen van verslavingsproblemen.

3.6.3 Onderwerpen

De meeste mensen kunnen zichzelf prima redden. Als in bepaalde omstandigheden maatschappelijke opvang nodig is, bijvoorbeeld als gevolg van huiselijk geweld, moet dit goed geregeld zijn. Ditzelfde geldt voor de zorg voor zorgmijders en verslaafden. We kunnen dit als gemeente niet zelf regelen en sluiten aan bij wat provinciaal is geregeld. Vaak is centrumgemeente Utrecht hiervoor toegerust. Waar mogelijk moeten we, en dat kunnen we als kleine gemeente weer wel, inzetten op preventie. We spelen in op signalen van bijvoorbeeld Sociale Zaken en de woningbouwverenigingen, gaan 'op gesprek' bij het AMW enzovoorts.

Maatschappelijke opvang en huiselijk geweld

We doen mee aan het Advies- en Steunpunt Huiselijk Geweld in Utrecht (ASHG). We hebben hiervoor een convenant mede ondertekend. Dit jaar gaat een casusoverleg huiselijk geweld van start tussen politie en hulpverleners. De financiering hiervan door de gemeenten is nog open vraag. Op actuele thema's, zoals de invoering van het Tijdelijk Huisverbod, moeten we blijven inspelen. Ondanks de PR-campagne bij de start is het ASHG nog niet genoeg bekend bij onze inwoners. We moeten dit voortdurend onder de aandacht blijven brengen.

OGGZ

We doen mee aan het Meldpunt Zorg en Overlast (MZ&O), dat dit jaar vanuit de GGD is gestart, met medewerking van Altrecht en Zuwe. Ook hieraan geven we meer

bekendheid, onder andere door op de gemeentelijke website makkelijke links naar de websites van het MZ&O en het ASHG te plaatsen en in overleggen regelmatig op het bestaan van de meldpunten te wijzen. Verder gaan we met uiteenlopende partners (onder andere in de zorg, woningcorporaties, dorpsraden) over dit onderwerp in gesprek. We willen namelijk nagaan of we hiermee voldoende aan dit onderwerp doen of dat aanvullende actie, samen met anderen, nodig is.

Preventie Geestelijke Gezondheidszorg (GGZ). Indigo (een onderdeel van Altrecht) heeft ons een profiel van onze gemeente en een beleidsadvies aangeboden. In overleg met Indigo, mogelijk ook met andere partners, willen we gerichte projecten voor onze gemeente gaan inzetten.

Verslavingszorg en preventie

We willen ons een beter beeld vormen van de ernst van de verslaving van Loenense inwoners. We gaan professionals hierover polsen, als aanvulling op de gezondheidsonderzoeken van de GGD.

Verder concentreren we ons op preventie. Uit onderzoek van de GGD Midden-Nederland blijkt dat het alcoholgebruik in Loenen hoog is. Het percentage volwassenen dat onverantwoord drinkt is bijna 2x zo hoog als in de regio (20% ten opzichte van 11 %). We pakken dit breed op door met diverse organisaties een passende aanpak voor onze gemeente te bedenken. We denken onder meer aan het herhalen van het alcoholproject op de basisscholen Nog Eentje.

3.6.4 Actiepunten

1. We blijven betrokken bij het ASHG en Meldpunt Zorg en Overlast (OGGZ) en spelen in op relevante ontwikkelingen (Preventief Huisverbod, casusoverleg HG)
2. We geven blijvend meer bekendheid aan het ASHG en Meldpunt Zorg en Overlast
3. Aan de hand van aanbevelingen van Indigo stellen we samen met hen, de GGD, Zuwe en mogelijk andere partners, een voor onze gemeente passend pakket aan preventieve collectieve ggz-activiteiten samen
4. We volgen jaarlijks het gebruik van de professionele verslavingszorg en bespreken dit met Centrum Maliebaan
5. Met diverse organisaties ontwikkelen we een passend aanbod van preventieve projecten op het gebied van alcoholgebruik. Kinderen en tieners hebben als doelgroep prioriteit. Als er ruimte voor is richten we ons ook op volwassenen en ouderen

3.7 Feitelijke uitwerking van het plan

Dit beleidsplan moeten we zien als een momentopname. Met het uitbrengen van het plan zijn we er nog niet. Dit is juist het begin. Het denken over maatschappelijke ondersteuning is eigenlijk nog maar net begonnen. We zien het ontwikkelen en uitwerken van dit brede beleidsonderdeel dan ook als een dynamisch proces. Voortdurend is sprake van nieuwe ontwikkelingen en komen er onverwachte dingen op ons pad. Daar spelen we op in.

Om de uitwerking handen en voeten te kunnen geven hebben we een aantal actiepunten geformuleerd voor de periode 2008 tot en met 2011. In het schema in 3.8 zijn deze samengevat. We werken ieder actiepunt uit en kiezen zo veel als mogelijk is voor een SMART⁶ formulering.

Verder brengen we jaarlijks een plan van aanpak uit met de actiepunten die we dat jaar willen gaan uitvoeren. In dat document blikken we ook terug op de voorgaande periode en stippen we per thema nieuwe ontwikkelingen aan. Bij de Kadernota (het financiële kader voor de gemeentebegroting) brengen we de financiële gevolgen van de te nemen maatregelen in beeld.

⁶ SMART: Specifiek, Meetbaar, Acceptabel, Realistisch en Tijdgebonden. Manier om resultaten van een

Na twee jaar (begin 2010) houden we een tussentijdse evaluatie van dit beleidsplan en na vier jaar blikken we over de hele periode terug.

3.8 Overzicht van alle actiepunten

Thema en doelstelling	Wat doen we al	Nieuwe actiepunten	Tijdsfasering
De Wmo in de gemeente Loenen		1. Het vroegtijdig signaleren van problemen en het doorverwijzen naar een passend hulpaanbod bevorderen.	 doorlopend
		2. Onderzoek naar passende aanvullende vormen van burgerparticipatie, o.a. door vier keer per jaar bezoek aan doelgroep, organisatie of dorpskern door wethouder.	 2008 en verder
		3. Jaarlijks meten van de klanttevredenheid van de vragers van maatschappelijke ondersteuning	 jaarlijks

Thema en doelstelling	Wat doen we al	Nieuwe actiepunten	Tijdsfasering
1. Leefbaarheid in Loenen <u>Doelstelling:</u> 1. Het bevorderen van de sociale samenhang in en het vergroten van de leefbaarheid in de gemeente, de dorpskernen en de buurten. 2. Het behouden en versterken van de aanwezige basisvoorzieningen op het gebied van: wonen, welzijn en zorg, mobiliteit, gezondheidszorg, veiligheid, cultuur, de woonomgeving, ontmoetingsplekken, speelruimte, verenigingsleven, sport en andere vormen van vrijetijdsbesteding, waaronder recreatie.	<ul style="list-style-type: none"> - Visie ontwikkeld op wonen, welzijn en zorg en vorming Lokaal Platform. - Actiepunt: Inrichten woonservicezone rond 't Kampje. - Actiepunten uit Integraal Veiligheidsplan Loenen 2008. - Ondersteuning van sportverenigingen en sporters. - Renoveren en innoveren spelterreinen adhv Nota Speelruimtebeleid 2003. - Deelname Actieprogramma Cultuurbereik. - In stand houden en versterken dorpshuizen - Inspanningen tot het behoud van de leefbaarheid van de kleine kernen. 	1. Onderzoek behoud/uitbreiding voorzieningenniveau in dorpskernen	 Na 2008
		2. Onderzoek stimuleren en belonen eigen initiatief inwoners om leefbaarheid en sociale samenhang te vergroten	 Na 2008
		3. Onderzoek om de rol van dorpshuizen bij het ontmoeten van mensen te vergroten	 Na 2008
		4. Twee keer per jaar overleg voeren met de dorpsraden	 jaarlijks

Thema en doelstelling	Wat doen we al	Nieuwe actiepunten	Tijdsfasering
<p>2. Hulp bij opgroeien en opvoeden</p> <p><u>Doelstelling:</u> Kinderen en jongeren in onze gemeente door gerichte ondersteuning (ook aan hun ouders) in staat stellen op te groeien in een stimulerende en veilige omgeving en te kunnen uitgroeien tot volwassenen die zelfstandig kunnen functioneren in de maatschappij. Speciale aandacht gaat uit naar kinderen en jongeren</p> <p>(en hun ouders) die door omstandigheden in de problemen zijn geraakt of dreigen te komen. Het beleid is gericht op het voorkomen van problemen.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Invulling geven aan preventief jeugdbeleid (Wet Jeugdzorg) middels nota jeugdbeleid 'Investeren in de toekomst'. - Inzet jongerenwerkster van Jeugd-Punt. - Deelname programma 'Samenhang Op Scherp' (doel: keten jeugdzorg sluitend krijgen). - Jeugdgezondheidszorg - Projecten: Stevig ouderschap, gezinscoach - Afspraken met peuterspeelzalen - Activiteiten jeugd- en jongerenwerk - Handhaving en administratie leerplicht 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Inrichten Centrum voor Jeugd en Gezin in Loenen a/d Vecht 2. De keten in de jeugdzorg zoveel mogelijk sluitend krijgen 3. Aanbod zorg voor kinderen en ouders inventariseren en mogelijk uitbreiden 4. Invoeren Elektronisch Kind Dossier (EKD) en Verwijsindex 5. Projecten Gezinscoach en Stevig Ouderschap voortzetten, na Positieve evaluatie 6. Nota jeugdbeleid evalueren en nieuwe nota schrijven 7. Overgewicht bij kinderen terugdringen/voorkomen door projecten aan te bieden 	<p>Vorbereiding 2008, uitwerking 2009 e.v</p> <p>2009 e.v</p> <p>2009</p> <p>2009/2010</p> <p>2009</p> <p>2009</p> <p>2008</p>

Thema en doelstelling	Wat doen we al	Nieuwe actiepunten	Tijdsfasering
<p>3. Meedoen mogelijk Maken</p> <p><u>Doelstellingen:</u> 1. Door een burger met een concrete vraag de weg te wijzen in het veld van maatschappelijke ondersteuning willen we de zelfredzaamheid en maatschappelijke participatie bevorderen 2. Het op een volwaardige manier ondersteunen van mantelzorgers en vrijwilligers die hieraan behoefte hebben, zodat zij op een goede en verantwoorde manier hun belangrijke inspanningen voor de samenleving kunnen (blijven) doen. 3. Wij willen bevorderen dat iedere inwoner van Loenen, ongeacht een beperking, op een volwaardige manier kan deelnemen aan de samenleving en zelfstandig kan functioneren (participatie). 4. Mensen met een beperking in staat stellen zelfstandig te functioneren en volwaardig deel te nemen aan het maatschappelijk verkeer door het verlenen van individuele voorzieningen.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Wmo-loket: breed en diep cliëntondersteuning. - Informatie en advies vanuit maatschappelijke organisaties - Inzet ouderenadviseur - Inzet organisaties ouderenwerk en jongerenwerkster. - Beschikbaarheid Regionaal Steunpunt Maarssen. - Uitvoering geven aan en evaluatie van de acties uit de notitie vrijwilligersbeleid 2004 - Voeren van inclusief beleid - Houden veiligheidschouw Loenen a/d V. - Regiotaxi. - Uitvoeringsplan wonen, welzijn en zorg. - Subsidie activiteiten SWOL en Bejaardensoos - Deelname regionaal project aangepast sporten - Verstrekkng hulp bij het huishouden. - Verstrekkng voormalige Wvg voorzieningen. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Rol Wmo-loket uitbreiden tot vraagbaak voor heel wonen, welzijn en zorg; 2. Wmo-informatie in Vreeland en Nigtevecht toegankelijk maken 3. Optimaliseren samenwerking met andere aanbieders van informatie, advies en cliëntondersteuning 4. Ontwikkelen digitale sociale kaart (en -dienstverlening) 5. Communicatieplan Wmo opstellen, met als onderdeel blijvend bekendheid geven aan Wmo-beleid en -loket 6. Ondersteuning vrijwilligers invullen in overleg met organisaties o.b.v. Notitie 7. Vrijwilligersmonitor herhalen 8. Afstemming tussen formele en informele zorg bevorderen, o.a. door bijeenkomsten te organiseren 9. Mantelzorgondersteuning invullen in overleg met organisaties obv discussienota 	<p>2008 en verder</p> <p>na 2008</p> <p>2008 e.v.</p> <p>na 2008</p> <p>na 2008</p> <p>na 2008</p> <p>2010</p> <p>na 2008</p> <p>na 2008</p>

	<ul style="list-style-type: none"> - Aanbod begeleid zelfstandig wonen, regieondersteuning dagbesteding, klussendienst, etc. - Maaltijdvoorziening - Vervoersvoorzieningen 	<p>10. Uitvoeringsplan WWZ uitwerken, met o.a.:</p> <ul style="list-style-type: none"> * haalbaarheid woonservicezone onderzoeken * welzijn versterken * woonvisie opstellen * woonvoorraad op orde brengen <p>11. Eenzaamheid/isolement ouderen terugbrengen door iom organisaties aanbod te realiseren</p> <p>12. Maatwerkoplossing bedenken voor vervoersproblemen (binnen, tussen en buiten de kernen)</p> <p>13. Schouw houden i.o.m. Wmo-Raad om toegankelijkheid en veiligheid woonomgeving te toetsen</p> <p>14. Verordening (+ Besluit) maatschappelijke ondersteuning gemeente Loenen evalueren</p> <p>15. 'Moeilijke' doelgroepen in de Wmo samen met de Wmo-Raad in kaart brengen en betrokkenheid bij beleid</p>	<p>➡ 2008-2015</p> <p>➡ na 2008</p> <p>➡ 2008</p> <p>➡ 2009 en verder</p> <p>➡ 2008</p> <p>➡ Na 2008</p>
--	---	---	--

Thema en doelstelling	Wat doen we al	Nieuwe actiepunten	Tijdsfasering
<p>4. Vangnet en zorg</p> <p>Doelstellingen:</p> <p>1. Het bieden van maatschappelijke opvang aan mensen die, vaak als gevolg van diverse problemen, de thuissituatie hebben verlaten en niet in staat zijn zich op eigen kracht te redden in de samenleving.</p> <p>2. Het voorkomen van seksueel en huiselijk geweld en goede opvang verzorgen voor mensen die hiervan het slachtoffer zijn.</p> <p>3. Het vroegtijdig signaleren en beïnvloeden van risicofactoren en beschermende factoren met het oog op het voorkomen en verminderen van uitsluiting en dakloosheid en het realiseren van een aanvaardbare kwaliteit van leven voor kwetsbare groepen. Het zo goed mogelijk hulp op maat bieden aan inwoners die dit nodig hebben.</p> <p>4. Het bieden van ondersteuning aan mensen met een verslaving en het voorkomen van verslavingsproblemen.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Voorzieningen in de centrumgemeente Utrecht zijn beschikbaar voor inwoners van Loenen. - Convenant ondertekend en Advies- en Steunpunt Huiselijk Geweld ingericht met samenwerkingspartner s. Doel: sluitend netwerk creëren 	<p>1. Betrokken blijven bij Advies- en Steunpunt Huiselijk Geweld en Meldpunt Zorg en overlast; blijven inspelen op relevante ontwikkelingen</p> <p>2. Blijvend meer bekendheid geven aan ASHG en Meldpunt Z&O</p> <p>3. Pakket collectieve preventie GGZ samenstelling iom Indigo en mogelijke andere partners</p> <p>4. Jaarlijks monitoren van gebruik van professionele verslavingszorg</p> <p>5. Aanbod aan preventieve projecten op het gebied van alcoholgebruik onder jongeren realiseren iom diverse organisaties</p>	<p>➡ doorlopend</p> <p>➡ doorlopend</p> <p>➡ na 2008</p> <p>➡ jaarlijks</p> <p>➡ 2008 en verder</p>

4. Samenvatting

‘De Wmo’ is voor sommigen gesneden koek, maar voor veel mensen is het nog weinig meer dan een term of weer een nieuwe afkorting. Deze samenvatting is bedoeld om lezers met verschillende achtergronden zich op een makkelijke manier een weg te laten banen door dit plan. Het is en blijft een beleidsplan, dat nu eenmaal niet leest als een roman.

1. Inleiding

Hierin schetsen we heel kort welke stappen aan dit plan vooraf zijn gegaan. Verder kan de inleiding ook als een korte samenvatting worden gezien.

2. De Wmo in de gemeente Loenen

In dit hoofdstuk beschrijven we hoe de gemeente Loenen omgaat met de Wmo. Eerst gaan we in op de Kadernota Wmo, die de gemeenteraad in 2006 vaststelde. De raad deed toen enkele belangrijke uitspraken, waarop we in deze nota voortborduren. We staan uitgebreid stil bij onze visie op de Wmo: wat vinden we belangrijk, hoe ziet in de toekomst ons ideale plaatje van de maatschappelijke ondersteuning in Loenen eruit? In twaalf concrete punten werken we die visie uit. Cruciaal is dat iedereen moet kunnen meedoen. We onderstrepen de eigen verantwoordelijkheid van de inwoners en de rol die is weggelegd voor de civil society. We brengen samenhang aan tussen de Wmo en veel beleidsterreinen die hiermee raakvlakken hebben. De gemeente zorgt voor algemene, collectieve en individuele voorzieningen.

De Wmo gaat over veel onderwerpen en het raakt veel organisaties, vrijwilligers en burgers. De gemeente heeft de regie om partijen bij elkaar te brengen en zaken voor elkaar te krijgen en anderen te stimuleren.

Bij het vormgeven van het Wmo-beleid willen we ook zoveel mogelijk mensen betrekken. We zorgen voor informatie, houden informatiebijeenkomsten en hebben een Wmo-Raad ingesteld. Deze laatste vertegenwoordigt burgers en doelgroepen uit de Wmo. We blijven zoeken naar andere manieren om burgers bij de Wmo te betrekken.

Jaarlijks meten we de tevredenheid van ‘onze’ Wmo-klanten, bijvoorbeeld mensen die hulp bij het huishouden of een rolstoel ontvangen. Met de uitkomsten kunnen we onze dienstverlening verbeteren.

De Wmo staat niet op zichzelf. Er zijn raakvlakken met veel andere beleidsterreinen, zoals gezondheid, sport, veiligheid, cultuur, speelterreinen, jeugd, wonen, welzijn en zorg. We proberen die beleidsterreinen zoveel mogelijk op elkaar af te stemmen.

We werken samen met de andere zeven gemeenten in Utrecht-West. Zo deden we samen de aanbesteding voor de hulp bij het huishouden en klanttevredenheidsonderzoeken. We wisselen veel informatie uit.

Aan het eind van dit hoofdstuk gaan we kort in op de financiën. We kunnen nu nog moeilijk inschatten hoeveel de maatregelen die we bedacht hebben de komende jaren gaan kosten. Dat hangt van veel factoren af. We zorgen dat we jaarlijks een bedrag in de begroting voor het volgende jaar opnemen.

3. Beleid maatschappelijke ondersteuning

In dit hoofdstuk beschrijven we hoe het beleid er de komende vier jaar uit ziet: wat gaan we nu precies doen? De Wmo geeft negen prestatievelden aan. Dat zijn aandachtsgebieden die de gemeente moet invullen. Voor de overzichtelijkheid vormen wij die prestatievelden om tot vier thema’s. Per thema geven we een korte beschrijving van de inhoud. Na de doelstelling volgt een beschrijving van een aantal onderwerpen, welke

ontwikkelingen er spelen en een overzicht van actiepunten. We gaan kort op de thema's in.

Thema: Leefbaarheid in Loenen: het doel van dit thema is het bevorderen van de sociale samenhang (tussen de mensen onderling) en het verbeteren van de leefbaarheid in de dorpen en wijk. Belangrijk is om te proberen de aanwezige voorzieningen te behouden. We denken aan een goede infrastructuur (wegen, stoepen, groenvoorzieningen en vervoer). Wat zeker helpt is de aanwezigheid van speelterreinen en dorpshuizen en de vele organisaties op het gebied van sport, recreatie, cultuur en ontmoeting. We willen dat burgers zelf met initiatieven komen om de leefbaarheid en samenhang te verbeteren en dat willen we ondersteunen. In de dorpshuizen zouden de mensen meer moeten kunnen binnenlopen om elkaar te ontmoeten en we gaan regelmatig overleggen met de dorpsraden om te horen wat er leeft in de dorpen.

Thema: Hulp bij opgroeien en opvoeden: kinderen moeten in een stimulerende en veilige omgeving kunnen opgroeien tot zelfstandige volwassenen. Als jeugdigen of hun ouders in de problemen raken, moeten ze geholpen worden. Dit thema is met name bedoeld om problemen te voorkomen of in ieder geval zo vroeg mogelijk op te sporen. In iedere gemeente moet een Centrum voor Jeugd en Gezin (CJG) komen, ook in Loenen. Dit moet een plek zijn waar mensen voor informatie en advies kunnen binnenlopen. In en rond dit CJG moet de zorg goed geregeld zijn, zodat tijdige signalering van problemen plaatsvindt, goed naar hulpaanbod wordt verwezen en dat die hulp beschikbaar is. We kunnen een flink aantal hulpmiddelen en projecten inzetten om dit voor elkaar te krijgen.

Bij het opgroeien van kinderen speelt de leefstijl een belangrijke rol en ook hierbij kunnen problemen ontstaan. Bij de jeugd is een grote toename van overgewicht waar te nemen. We gaan proberen dit terug te dringen.

We gaan de nota jeugdbeleid uit 1998 helemaal opnieuw bekijken en misschien een nieuwe schrijven.

Thema: Moedoen mogelijk maken in Loenen: iedereen moet voldoende informatie en advies over alle onderwerpen rond de Wmo kunnen krijgen. Cliënten moeten op ondersteuning kunnen rekenen. Het centrale punt hiervoor is het Wmo-loket in het gemeentehuis, maar ook op vele andere plekken (onder andere de bibliotheek, infolijn jeugdgezondheidszorg) is informatie te halen. We gaan de informatievoorziening verbeteren en nog beter toegankelijk maken.

Vrijwilligers zijn onmisbaar in de maatschappij en zorgen ervoor dat anderen mee kunnen doen in de maatschappij. `De vrijwilliger` verandert en ook ons aanbod aan vrijwilligers en hun organisaties moet mee veranderen. In overleg met organisaties bekijken we hoe die ondersteuning er de komende jaren uit zal zien. Hiervoor is een nota opgesteld.

Ook veel mantelzorgers helpen in onze gemeente een partner, familielid, kennis of buurtgenoot met een beperking. Hun inzet is groot en onmisbaar. Zij lopen tegen problemen aan en raken soms overbelast. Met organisaties bespreken we een discussienota om te kunnen bepalen hoe wij de mantelzorgers het beste kunnen ondersteunen.

Het is belangrijk dat mensen, ondanks een beperking, mee kunnen blijven doen. We proberen algemene voorzieningen zo in te richten dat mensen met een beperking hiervan ook gebruik kunnen maken. Hier speelt de toegankelijkheid een grote rol (openbare ruimte en gebouwen) en vervoer. Met name dit laatste punt is in onze gemeente voor verbetering vatbaar. We zoeken maatwerkoplossingen. We willen dat mensen zo lang mogelijk in de door hen gewenste situatie kunnen blijven wonen. In een aantal gevallen zijn daar aangepaste woningen voor nodig, maar ook goede zorg en welzijn in de buurt. Voor dit 'wonen, welzijn en zorg' is een Uitvoeringsplan opgesteld, dat we met een aantal partijen samen gaan uitvoeren. Versterken van 'welzijn' is nodig, bijvoorbeeld om eenzaamheid tegen te gaan.

De gemeente biedt individuele verstrekkingen aan: hulp bij het huishouden, woningaanpassing, vervoersvoorzieningen, rolstoelen, scootmobielen. We sluiten niet uit dat er in de toekomst meer voorzieningen in de Wmo komen, die de gemeente moet uitvoeren.

Thema: Vangnet en zorg: bij het thema gaat het voornamelijk om voorzieningen die op een grotere schaal dan Loenen worden aangeboden. In Utrecht kunnen bijvoorbeeld daklozen en slachtoffers van huiselijk geweld gebruik maken van maatschappelijke opvang. Voor huiselijk geweld is een apart Advies- en Steunpunt ingericht; voor situaties waarbij geen vrijwillige, individuele hulpvraag aanwezig is (bijvoorbeeld bij ernstige verwaarlozing en vervuiling) is het Meldpunt Zorg en Overlast ingericht. Inwoners van onze gemeente kunnen hierbij terecht.

Verslavingszorg is ondergebracht bij Centrum Maliebaan. We richten ons vooral op preventie van overmatig alcoholgebruik, door de jeugd via projecten hierover goed te informeren.

Aan het eind van hoofdstuk 3 is een overzicht van alle actiepunten opgenomen. Per thema is ook opgesomd wat we er nu al aan doen.

Mensen die wat meer willen weten over de Wmo krijgen met de tekst in Bijlage 1 een aardige eerste indruk. Meer informatie kunt u lezen op de gemeentelijke website (www.loenen.nl) of op www.invoeringwmo.nl.

De uitwerking van de visie op maatschappelijke ondersteuning in twaalf concrete uitgangspunten is terug te vinden in Bijlage 2.

We sluiten het plan af met een lijst van gebruikte afkortingen, een overzicht van lastige begrippen (met uitleg) en een financieel overzicht.

Bijlage 1: Wet maatschappelijke ondersteuning

Deze bijlage bevat achtergrondinformatie over de Wmo

Wat is het doel van de Wmo?

Het maatschappelijke doel van de Wmo is: 'meedoen'. Iedereen moet mee kunnen doen aan de samenleving, ongeacht leeftijd, maatschappelijke of economische positie en beperkingen. Mensen moeten zo lang mogelijk zelfstandig kunnen blijven wonen en leven om op die manier de regie over hun eigen leven te kunnen houden. Voor de meeste mensen is dit deelnemen aan de samenleving de gewoonste zaak van de wereld. Soms lukt dit niet (langer) op eigen kracht. Vaak kunnen dan vrienden, familie of bekenden ondersteuning bieden. Als mensen het dan ook nog niet kunnen redden is er de gemeente, als vangnet. De gemeente moet zorgen voor een samenhangend lokaal aanbod op het gebied van de maatschappelijke ondersteuning. Voor mensen die langdurige, zware zorg nodig hebben is en blijft er de AWBZ.

Bundeling van wetten

De Wmo is een nieuwe wet, waarin de volgende bestaande wetten (of delen daarvan) zijn gebundeld:

- Welzijnswet
- Wet voorzieningen gehandicapten (Wvg)
- Een aantal subsidieregelingen uit de AWBZ: (Coördinatie Vrijwillige Thuishulp en Mantelzorg, Diensten bij Wonen met Zorg, Collectieve preventie GGZ)
- Huishoudelijke Verzorging uit de AWBZ
- Wet Collectieve Preventie Volksgezondheid (WCPV), onderdeel Openbare Geestelijke Gezondheidszorg (OGGZ)

Informatie over de Wmo

We informeren de burgers zo uitgebreid mogelijk over de Wmo. We geven enkele voorbeelden:

- * *het uitbrengen van een digitale nieuwsbrief*
- * *het organiseren van informatiebijeenkomsten*
- * *uitgebreide informatie en documenten op www.loenen.nl en verwijzen naar www.invoeringwmo.nl*
- * *artikelen in weekblad VAR*
- * *via de consulentes van het Wmo-loket*
- * *een aparte folder over het Wmo-loket*

Betekenis voor inwoners

De Wmo is er voor iedereen. Niet alleen voor mensen met uiteenlopende beperkingen, maar ook voor gezonde mensen. Met de Wmo komt er meer samenhang in de ondersteuning voor de inwoners. De gemeente kan de leefbaarheid in een buurt of dorp vergroten, zodat de onderlinge betrokkenheid van de bewoners kan toenemen. Iedereen kan bij het gemeentelijk Wmo-loket terecht met vragen over ondersteuning op het gebied van wonen, welzijn en zorg.

Bovendien moet de gemeente haar inwoners betrekken bij het ontwikkelen van het gemeentelijke Wmo-beleid. Als dat is gebeurd, kan de gemeente beter ondersteuning op maat bieden.

Betekenis voor de gemeente

De gemeente voerde de Wvg en de Welzijnswet al uit. Met de invoering van de Wmo komen daar delen van de AWBZ en de WCPV bij. Door deze bundeling van wetten moet de gemeente alle diensten op elkaar afstemmen. Dat is ook een mooie aanleiding om beleid op verschillende terreinen opnieuw te bekijken en meer samenhang aan te brengen. De gemeente moet straks verantwoording afleggen aan haar inwoners in plaats van aan het Rijk. Door deze "horizontale verantwoording" kan over de uitvoering van de Wmo een dialoog ontstaan tussen inwoners, instellingen en gemeente. We hopen dat dit leidt tot een verbetering van de uitvoering van de Wmo.

Het is dus heel belangrijk dat wij alle partijen goed betrekken bij het ontwikkelen van het beleid en de uitvoering daarvan.

Beleidsplan Wmo

In de Wmo staat dat de gemeenteraad één of meer plannen moet vaststellen, die de hoofdzaken bevat van het te voeren beleid op het terrein van maatschappelijke ondersteuning. De raad stelt het plan telkens voor vier jaar (of korter) vast en kan het tussentijds wijzigen. We hebben het hier concreet over dit beleidsplan maatschappelijke ondersteuning

Wat in ieder geval in het plan moet staan:

- de gemeentelijke doelstellingen ten aanzien van de negen prestatievelden;
- hoe het samenhangend beleid wordt uitgevoerd en welke acties worden ondernomen;
- de te behalen resultaten;
- hoe de gemeente de kwaliteit waarborgt van de uitvoering van de maatschappelijke ondersteuning en welke keuzevrijheid er is;
- hoe de gemeente rekening houdt met de behoeften van kleine doelgroepen.

Prestatievelden Wmo

De gemeente moet dus straks verantwoording afleggen aan haar inwoners. Wel heeft het Rijk een aantal onderwerpen genoemd voor het te formuleren beleid van de gemeente, de negen in de wet genoemde prestatievelden:

1. het bevorderen van de sociale samenhang in en leefbaarheid van dorpen, wijken en buurten;
2. op preventie gerichte ondersteuning bieden aan jongeren met problemen met opgroeien en van ouders met problemen met opvoeden;
3. het geven van informatie, advies en cliëntondersteuning;
4. het ondersteunen van mantelzorgers en vrijwilligers;
5. het bevorderen van de deelname aan het maatschappelijke verkeer en van het zelfstandig functioneren van mensen met een beperking of een chronisch psychisch probleem en van mensen met een psychosociaal probleem;
6. het verlenen van voorzieningen aan mensen met een beperking of een chronisch psychisch probleem en van mensen met een psychosociaal probleem ten behoeve van het behoud van hun zelfstandig functioneren of hun deelname aan het maatschappelijk verkeer;
7. maatschappelijke opvang, waaronder vrouwenopvang en huiselijk geweld
8. het bevorderen van openbare geestelijke gezondheidszorg, met uitzondering van het bieden van psychosociale hulp bij rampen
9. het bevorderen van verslavingsbeleid.

Bijlage 2: Uitgangspunten (uitwerking van onze visie op de Wmo)

Deze bijlage bevat de uitwerking van de visie van de gemeente Loenen op de Wmo uit 2.4, in 12 concrete uitgangspunten.

1. Loenen is er voor iedereen

We onderschrijven het centrale motto van de Wmo: iedereen moet mee kunnen doen. Kwetsbare burgers en groepen hebben daarbij extra ondersteuning nodig. Dit vraagt een grote betrokkenheid van grote groepen mensen en organisaties. Zonder deze betrokkenheid kan de Wmo geen succes worden.

2. Eigen verantwoordelijkheid van de inwoners

Wij geloven in de kracht van onze vijf dorpskernen en hun inwoners en de sociale samenhang die daar al aanwezig is. Wij gaan er vanuit dat onze inwoners in aanleg prima in staat zijn om op een volwaardige manier deel te nemen aan de samenleving. Voor de meeste mensen zal het geen probleem zijn om zich verantwoordelijk te voelen en als dat nodig is maatschappelijke ondersteuning te zoeken en te regelen. Zij schakelen hun omgeving in: familie, vrienden, burens, mantelzorgers, vrijwilligers of organisaties.

Voor een aantal mensen zal dit wel problemen opleveren, bijvoorbeeld bij de opvoeding van kinderen of door een geestelijke of lichamelijke beperking.

We moeten een balans zoeken tussen de eigen verantwoordelijkheid en de ondersteuning die de gemeente kan bieden. Onze ondersteuning is erop gericht dat ook kwetsbaren zo lang mogelijk zelfstandig kunnen blijven deelnemen aan de samenleving. We zijn wel terughoudend met het bestempelen van mensen als "kwetsbaar". Menig inwoner van 75 jaar is nog prima in staat om voor zichzelf te zorgen.

Om er voor te zorgen dat Loenen een plek is voor iedereen, hebben we ook iedereen nodig. We gaan uit van een grote maatschappelijke betrokkenheid en actieve inzet van alle burgers en organisaties om ook het meedoen van anderen mogelijk te maken.

3. De Wmo dat doen we samen

De gemeente is aan zet bij de Wmo, maar we zien zeker ook een hoofdrol weggelegd voor de samenleving zelf. Als gemeente vormen wij in ieder geval een vangnet en verzorgen inkoop, verstrekking en toegangsbewaking van voorzieningen. Maar de Wmo uitvoeren, dat doen we als gemeente niet alleen. We voeren een krachtige regie die er vooral op gericht is om te faciliteren en stimuleren dat de civil society zoveel mogelijk zelf zijn werk doet. Maatschappelijke organisaties spelen een cruciale rol in de Wmo. Zij staan dicht bij de burgers en bieden hen activiteiten en andere mogelijkheden om mee te doen aan de samenleving. Wij zullen deze maatschappelijke partners stimuleren en ondersteunen en er bij hen op aandringen om samen te werken. Op die manier kunnen zij hun medeverantwoordelijkheid invullen. Waar organisaties dingen laten liggen en maatschappelijke problemen onopgelost blijven nemen wij onze verantwoordelijkheid.

4. Samenhang

De Wmo is breed. Het gaat over wonen, welzijn en zorg in brede zin, maar het raakt vele facetten van de samenleving en het gemeentelijk beleid. We deden al veel op het gebied van bijvoorbeeld veiligheid, jeugdbeleid, speelruimtebeleid, ondersteuning van vrijwilligers, gezondheidszorg en uitvoering van de Wvg. Met de Wmo komen daar nieuwe dingen bij, zoals verstrekken van hulp bij het huishouden en aanpak van huiselijk geweld. Wij nemen onze verantwoordelijkheid door zoveel mogelijk samenhang aan te brengen in voorzieningen, maar werken ook aan samenwerking en samenhang tussen al die verschillende beleidsterreinen. We hebben al naar samenhang binnen de Wmo gezocht door de negen prestatievelden te bundelen in vier thema's (zie 3.2).

5. Inclusief beleid waar mogelijk

We voeren "inclusief beleid". Dat betekent dat wij bij het maken van beleid zoveel mogelijk rekening houden met de mogelijkheden en beperkingen van mensen. Het resultaat van inclusief beleid is dat algemene voorzieningen ook beschikbaar zijn voor mensen met een beperking in alle leeftijdsgroepen. Een voorbeeld van inclusief beleid is dat bij nieuwbouwprojecten al vanaf het begin rekening wordt gehouden met de beperkingen die mensen kunnen ondervinden. Het doel van inclusief beleid is dat mensen met beperkingen vanzelfsprekend op een gelijkwaardige manier kunnen deelnemen aan alle aspecten van het maatschappelijke leven. Waar algemeen beleid niet voldoende recht doet aan de belangen van kwetsbare groepen, is specifiek beleid (voor bepaalde doelgroepen) op zijn plaats.

6. Preventie komt eerst

We willen de behoefte aan ondersteuning zoveel mogelijk proberen te voorkomen. Om dit te bereiken zetten wij sterk in op preventieve maatregelen. Preventie kan al heel vroeg beginnen, bijvoorbeeld bij een inloopspreekuur op de peuterspeelzaal. Als een deskundige daar problemen vroegtijdig signaleert, kan dit in de toekomst veel problemen én een beroep op de (kostbare) zorg voorkomen.

Een belangrijk element van preventie is dat het niveau van de algemene voorzieningen hoog is. Een goed voorzieningenniveau draagt bij aan het welzijn van de inwoners en kan problemen voorkomen. Ook kunnen problemen eerder aan het licht komen.

7. Eerst collectief, dan pas individueel

We maken eerst een onderscheid tussen collectieve voorzieningen en algemene voorzieningen. Algemene voorzieningen zijn er in principe voor iedereen, denk aan welzijnswerk. Collectieve voorzieningen gaan op indicatie, en zijn dus individuele voorzieningen, maar worden collectief aangeboden omdat dit handiger/goedkoper is, bijvoorbeeld collectief vervoer en maaltijdvoorziening. We zetten in op het zoveel mogelijk aanbieden van collectieve voorzieningen. Grote groepen mensen kunnen hiervan gebruik maken. We kunnen hiermee voorkomen dat mensen een beroep moeten doen op individuele voorzieningen. Dat soort voorzieningen is meestal duurder. We hanteren daarom als uitgangspunt: collectieve voorzieningen gaan voor individuele voorzieningen.

8. De klant staat centraal

De burger en zijn of haar vraag staan centraal.

Mensen moeten met al hun vragen over wonen, welzijn en zorg terecht kunnen bij één herkenbaar punt: het Wmo-loket in het gemeentehuis. Heldere informatie verstrekken is het uitgangspunt. Sommige mensen hebben ook advies en ondersteuning nodig. Ook dit leveren we in het Wmo-loket. Klantvriendelijkheid is bij de uitvoering vanzelfsprekend, om de hulpvraag van de klant zo optimaal mogelijk te kunnen oplossen. We willen voorkomen dat de burger van het kastje naar de muur wordt gestuurd.

Indien inwoners aanspraak kunnen maken op een individuele voorziening, dan hebben zij in de meeste gevallen de keuze tussen zorg in natura en een persoonsgebonden budget. Het aanbod van de gemeente mag niet geïsoleerd zijn van andere voorzieningen. Voor de burger is het niet interessant wie verantwoordelijk is, als hij maar een antwoord krijgt op zijn zorgvraag. We moeten dwarsverbanden zien te leggen tussen verschillende initiatieven (professioneel en vrijwillig). Het totale aanbod aan voorzieningen moet doeltreffend en doelmatig zijn en aansluiten bij de vraag van de cliënt.

9. Burger betrekken bij het beleid

We gaan het beleid als gemeente niet vanuit een ivoren toren bedenken. We maken als gemeente beleid voor de burger en vinden daarom de mening van de burger belangrijk. We stellen het beleidsplan Wmo in samenspraak met organisaties én burgers op.

Op dit moment zijn wij toegankelijk voor de burger, maar het kan altijd beter. We willen onze inwoners zo goed mogelijk informeren over de Wmo en alles wat daarmee te maken

heeft. We maken ook gebruik van organen die burgers en gebruikers van zorg vertegenwoordigen. Een goed voorbeeld hiervan is de Wmo-Raad Loenen.

10. Marktwerving, maar niet ten koste van alles

We zijn als gemeente steeds meer verplicht om diensten aan te besteden. Vaak moeten we ons aan Europese regelgeving houden. Dit geldt ook voor de hulp bij het huishouden en andere individuele verstrekkingen die onder de Wmo vallen. Op zich is dit een goede zaak. Door eisen scherp te formuleren en concurrentie op de markt hopen wij waar voor ons geld te krijgen. De gemeente en de burger profiteren hiervan. We letten op de prijs, de kwaliteit en de prijs-kwaliteitverhouding. De wensen van de klanten en de betrouwbaarheid van de mensen die over de vloer komen zijn ook belangrijk.

11. De bomen groeien niet tot de hemel

Met de Wmo komt er geen grote zak met extra geld mee van het ministerie. Voor de hulp bij het huishouden krijgt de gemeente een budget, maar het is nog niet duidelijk of dit voldoende is.

Aan de andere kant vraagt de Wmo een grote investering van de gemeente, zeker ook qua tijd en energie. Een van de opgaven is de versterking van de sociale samenhang en leefbaarheid in wijken. Dit vraagt om creatieve oplossingen en keuzes maken. Meer doen met hetzelfde geld; dingen anders doen; besluiten om sommige dingen niet (meer) te doen; doelstellingen SMART formuleren.

Bij het maken van keuzes hoort ook het hanteren van een eigen bijdrageregeling. Die richten we zo in dat de sterkste schouders de zwaarste lasten dragen.

12. Typisch Loenen

In de gemeente Loenen is alles heel kleinschalig. Onze 8.250 inwoners zijn verdeeld over vijf dorpskernen en een groot buitengebied. Zeker in de kleinere kernen is het voorzieningenniveau beperkt, ook in de grotere is niet alles aanwezig. Daar staat tegenover dat het zelfoplossende vermogen van de burgers groot is. Inwoners van onze gemeente doen relatief weinig een beroep op voorzieningen. In onze kleine gemeente is lang niet alles mogelijk. Sommige dingen kunnen we gewoon niet realiseren of op heel beperkte schaal. In een aantal gevallen liften we mee op het aanbod in de regio of kiezen we voor regionale samenwerking. Bij alles wat we doen kiezen we een praktische insteek. Als het simpel kan, zullen we dit zeker niet nalaten.

Bijlage 3. Lijst van gebruikte afkortingen

ASHG	: Advies- en Steunpunt Huiselijk Geweld (Utrecht)
AWBZ	: Algemene Wet Bijzondere Ziektekosten
CIZ	: Centrum Indicatiestelling Zorg
CJG	: Centrum voor Jeugd en Gezin
EKD	: Elektronisch Kind Dossier
GGD	: gemeenschappelijke gezondheidsdienst (Midden-Nederland)
GGZ	: geestelijke gezondheidszorg
HH	: hulp bij het huishouden
JGZ	: jeugdgezondheidszorg
MEE	: een organisatie die informatie, advies en ondersteuning biedt aan mensen met een beperking.
OGGZ	: Openbare Geestelijke Gezondheidszorg
PGB	: Persoonsgebonden Budget
SMART	: Specifiek, Meetbaar, Acceptabel, Realistisch en Tijdgebonden. Manier om resultaten van een maatregel vooraf helder te definiëren
SUW	: Samenwerking Utrecht West
SWOL	: Stichting Welzijnsbevordering Ouderen Loenen
VWS	: (ministerie van) Volksgezondheid, Welzijn en Sport
WCPV	: Wel Collectieve Preventie Volksgezondheid
Wmo	: Wet maatschappelijke ondersteuning
WSZ	: Woonservicezone
Wvg	: Wet Voorzieningen Gehandicapten
WWZ	: Wonen, welzijn en zorg

Bijlage 4. Begrippenlijst

AWBZ: de Algemene Wet Bijzondere Ziektekosten verzekert iedere Nederlander tegen "onverzekerbare risico's", zoals het bekostigen van langdurige, chronische zorg. Intramuraal voor cliënten die langer dan 24 uur in een ziekenhuis of zorginstelling verblijven en extramuraal voor de zorg die buiten de muren van ziekenhuis of zorginstelling wordt verleend. Iemand kan een indicatie krijgen voor één of meer van de volgende AWBZ functies: Persoonlijke verzorging, Verpleging, Ondersteunende begeleiding, Activerende begeleiding, Behandeling en Verblijf. De huishoudelijke verzorging is per 1 januari 2007 overgegaan uit de AWBZ naar de Wmo.

Breedtesportprojecten: onder de term breedtesport verstaan we alle sport die niet professioneel en niet op topsportniveau wordt beoefend. De overheid vindt dat sport vele positieve effecten heeft en stimuleert deelname aan de breedtesport onder andere door de Breedtesportimpuls. De gemeente Loenen ontvangt ook gelden uit deze impuls en ontwikkelt een aantal projecten.

Civil society: burgers zijn niet alleen verantwoordelijk voor zichzelf, maar ook voor elkaar. De Wmo gaat er vanuit dat mensen elkaar helpen en ondersteunen. Het gaat om een maatschappelijke betrokkenheid en een actieve inzet van burgers, vrijwilligers, mantelzorgers en organisaties. Te denken valt ook aan verbanden en netwerken van burgers die, zonder de tussenkomst van de overheid, ontstaan en zich ontwikkelen.

Cliëntondersteuning: cliëntondersteuning is individuele ondersteuning en begeleiding van een cliënt. Cliëntondersteuning moet de cliënt (en zijn omgeving) helpen om zichzelf te redden en aan de maatschappij deel te nemen.

Compensatieplicht: de compensatieplicht geeft gemeenten de opdracht voorzieningen te treffen ter compensatie van de beperkingen die hun burgers ondervinden in zelfredzaamheid en de maatschappelijke participatie. Deze voorzieningen op het gebied van maatschappelijke ondersteuning stellen burgers in staat om:

- een huishouding te voeren
- zich te verplaatsen in en om de woning
- zich lokaal te verplaatsen per vervoermiddel
- medemensen te ontmoeten en op basis daarvan sociale verbanden aan te gaan

Cultuurhuis: In een Cultuurhuis, ook wel Kulturhus genoemd, zijn verschillende instellingen op het gebied van zorg, welzijn, cultuur, educatie en zakelijke dienstverlening samengebracht in één gebouw. Een bibliotheek vervult vaak de spilfunctie wat betreft informatie, educatie en cultuur. Kenmerkend voor een Cultuurhuis is dat de instellingen samen één (beheers)management en één programma hebben.

Horizontale verantwoording in de Wmo: horizontale verantwoording in de Wmo betekent dat gemeenten geen verantwoording meer afleggen aan de rijksoverheid, maar aan hun burgers en de gemeenteraad.

Hulp bij het huishouden: het ondersteunen bij of het overnemen van activiteiten op het gebied van het verzorgen van het huishouden van een persoon dan wel van een leefeenheid waartoe de persoon behoort. We onderscheiden HH1 en HH2. Indien betrokkene goed in staat is zelf de regie te voeren over het huishouden wordt HH1 (ook wel Alphahulp genoemd) toegewezen. Wanneer dit niet het geval is krijgen mensen HH2.

Inclusief beleid: inclusief beleid is beleid dat rekening houdt met de verschillende mogelijkheden en beperkingen van mensen. Resultaat is dat algemene voorzieningen ook

beschikbaar zijn voor mensen met een beperking. Een voorbeeld van inclusief beleid: bij een nieuwbouwproject wordt al bij het ontwerp rekening gehouden met mensen met een beperking. Het doel van inclusief beleid is dat mensen met beperkingen vanzelfsprekend op een gelijkwaardige manier kunnen deelnemen aan alle aspecten van het maatschappelijke leven

Indicatiestelling: vaststelling door indicatieorganen van de noodzakelijke (hoeveelheid) zorg en daarmee het recht van de zorgvrager op vergoeding van die zorg. De gemeente stelt de indicatie voor bijvoorbeeld de hulp bij het huishouden. Het CIZ doet dat voor veel AWBZ-voorzieningen.

Informele zorg: onder informele zorg wordt de zorg en ondersteuning verstaan van een vrijwilliger of van een mantelzorger. Tegenover informele zorg staat professionele zorg.

Individuele voorzieningen: voorzieningen die erop gericht zijn mensen met een beperking in staat te stellen zelfstandig te kunnen blijven deelnemen aan het maatschappelijk leven. Voorbeelden: hulp bij het huishouden, woningaanpassing en rolstoel.

Kwetsbare burgers: burgers die risico lopen om een achterstand in de maatschappij op te lopen of in een sociaal isolement te raken, zoals chronisch zieken, hulp- en zorgbehoevende ouderen, verslaafden, dak- en thuislozen enz.

Leefbaarheid: leefbaarheid laat zich definiëren als: het wonen in een prettige en veilige omgeving, met de mogelijkheid om (thuis of in de buurt) gebruik te kunnen maken van (eenvoudige) zorg-, welzijns- en gemaksdiensten.

Maatschappelijke ondersteuning: maatschappelijke ondersteuning omvat activiteiten en voorzieningen die het mensen mogelijk maken om mee te doen in de samenleving. Dat kan bijvoorbeeld met vrijwilligerswerk en mantelzorg, maar ook met goede informatie en advies, opvoedingsondersteuning, huishoudelijke hulp, rolstoelen en woningaanpassingen

Mantelzorg: langdurige zorg die niet in het kader van een hulpverlenend beroep wordt geboden aan een hulpbehoevende door personen uit diens directe omgeving, waarbij zorgverlening rechtstreeks voortvloeit uit de sociale relatie en zorgverlening de gebruikelijke zorg van huisgenoten voor elkaar overstijgt.

Mensen met een beperking: tot de doelgroep van de Wmo-voorzieningen behoren alle inwoners van de gemeente (en hun begeleiders en ondersteuners) die een lichamelijke, verstandelijke of psychische beperking hebben. Het kan daarbij gaan om kleine beperkingen (bijvoorbeeld ouderen die slecht ter been zijn), maar ook om chronische ziekten en zwaardere lichamelijke, geestelijke of psychische beperkingen. Ook inwoners die door maatschappelijke of psychische beperkingen moeite hebben om zelfstandig deel te nemen aan het maatschappelijk verkeer behoren tot de doelgroep van Wmo-voorzieningen.

Persoonsgebonden budget in de Wmo: in de Wmo worden gemeenten verplicht om burgers de keuze te bieden tussen een voorziening in natura, een financiële tegemoetkoming of een persoonsgebonden budget. Dit geldt voor alle individuele voorzieningen. Met een persoonsgebonden budget krijgt de cliënt een geldbedrag waarmee hij zelf zijn zorg kan inkopen. Dat hoeft niet bij een toegelaten zorginstelling te zijn. Iemand kan met een pgb ook familie of burens betalen.

Prestatieveld: een van de negen in de Wmo genoemde gebieden waarop de gemeente moet presteren en waarover zij verantwoording moet afleggen aan de inwoners en de gemeenteraad.

Regierol in de Wmo: de gemeente wordt met de Wmo verantwoordelijk voor de maatschappelijke ondersteuning. De gemeente moet er voor zorgen dat iedere burger volwaardig kan deelnemen aan de maatschappij. Daarbij mogen ouderen en mensen met een beperking geen drempels ervaren. Elke gemeente mag zelf bepalen hoe ze de maatschappelijke ondersteuning organiseert. De gemeente krijgt de regie omdat de gemeente beter zicht heeft op de plaatselijke situatie dan de rijksoverheid. De gemeente weet ook welke organisaties ingeschakeld kunnen worden en aan welke voorzieningen burgers behoefte hebben.

Sociale samenhang: ook wel sociale cohesie genoemd, gaat over onderlinge betrokkenheid van de mensen in de buurt.

Welzijn: de mate waarin mensen naar eigen wens en vermogen deelnemen en deel kunnen nemen aan de samenleving. Welzijn is ook de basis van waaruit mensen zelfredzaam worden en met anderen werken aan hun sociale omgeving. Welzijn is heel breed. Het gaat onder meer om peuterspeelzalen, sport, cultuur, welzijn ouderen en dorpshuizen.

Woonservicezone: een gebied waarbinnen een samenhangend aanbod van wonen, welzijn en zorg wordt gerealiseerd.

Zorg in natura: iemand die AWBZ-zorg nodig heeft, kan kiezen tussen zorg in natura of een persoonsgebonden budget (pgb). Kiest hij voor zorg in natura, dan gaat de cliënt met een indicatiebesluit naar een erkende AWBZ-zorginstelling die een overeenkomst heeft met het zorgkantoor. De zorgaanbieder en de cliënt stellen samen een zorgplan op. Daarin staat wat en hoeveel zorg iemand krijgt; de 'prestatie'. Het zorgkantoor controleert steekproefsgewijs of de prestatie door de zorgaanbieder naar behoren is geleverd. De cliënt kan overigens ook bij andere gecontracteerde aanbieders 'winkelen' en eventueel met andere aanbieders afspraken maken. Hoe meer nieuwe zorgaanbieders en zorgproducten op de markt komen, hoe meer keuze een cliënt heeft.

Bijlage 5. Overzicht budgetten Wmo 2008

Brede doeluitkering Wmo VWS

Netto uitkering Hulp bij het huishouden	377.500	
Uitvoeringskosten Wmo	66.000	
Diverse subsidies Wmo	<u>20.200</u>	463.700

Nieuw beleid in gemeentebegroting 2008

Extra budget Wmo	50.000	
Uitvoeringsplan Wonen, welzijn, zorg	5.000	
Professionalisering welzijn ouderen	7.500	
Uitvoering gezondheidsbeleid	7.500	
Mantelzorgondersteuning	5.000	
Centrum voor Jeugd en Gezin (invoering)	<u>10.000</u>	86.000

Overige Wmo-uitgaven

Subsidie Wmo-Raad	2.500	
Kosten Regiotaxi	73.400	
Subsidie Handje helpen en NPV Vrijw.Thuiszorg	3.000	
Kosten woonvoorzieningen	61.700	
Rolstoelvoorzieningen	<u>100.000</u>	240.600

Overige Wmo-gerelateerde uitgaven

Sportsubsidies	17.000	
Breedtesportimpuls	31.000	
Speel terreinen	85.000	
Subsidies kunst en cultuur	7.700	
Budget Actieprogramma Cultuurbereik	7.500	
Subsidie bibliotheek	169.000	
Kosten dorpshuizen	81.100	
JGZ 0-4 jaar maatwerk	13.900	
JGZ 0-4 jaar (consultatiebureau)	121.400	
Inwonerbijdrage GGD Midden-Nederland	93.800	
Jeugdhulpverlening (o.a. buurtnetwerk 12+)	14.750	
Centrum Jeugd en Gezin (brede doeluitkering)	136.600	
Jongerenwerk Jeugd-Punt	41.900	
Subsidie jeugd- en jongerenwerk	8.500	
Subsidie peuterspeelzaalwerk	42.400	
Ouderenadviseur	9.100	
Budget ondersteuning vrijwilligers	9.650	
Subsidie SWOL, Bejaardensoos	16.400	
Bijdrage project aangepast sporten	2.000	
Budget flankerend ouderenbeleid (alarmering, maaltijdvoorziening, dagopvang)	<u>4.100</u>	916.200

Totaal

1.706.500